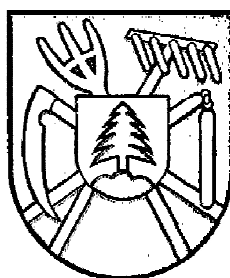

OBEC VALASKÁ BELÁ

KONSOLIDOVANÁ VÝROČNÁ SPRÁVA účtovnej jednotky verejnej správy

2019

OBSAH

1. Základná charakteristika konsolidovaného celku	3
1.1 Geografické údaje	3
1.2 Demografické údaje	3
1.3 Ekonomické údaje	4
1.4 Symboly obce	4
1.5 História obce	5
1.6 Významné osobnosti obce	7
1.7 Výchova a vzdelávanie	7
1.8 Zdravotníctvo	8
1.9 Sociálne zabezpečenie	8
1.10 Kultúra	9
1.11 Hospodárstvo	9
1.12 Organizačná štruktúra obce	11
2. Rozpočet obce na rok 2020 a jeho plnenie	13
2.1 Plnenie bežného rozpočtu – bežné príjmy a výdavky	15
2.2 Plnenie kapitálového rozpočtu – kapitálové príjmy a výdavky	16
2.3 Plnenie rozpočtu finančných operácií – príjmové a výdavkové finančné operácie	16
2.4 Výsledok rozpočtového hospodárenia za rok 2019 a jeho rozdelenie	
3. Plán rozpočtu na roky 2020 – 2022	17
4. Bilancia aktív a pasív v celých €	20
4.1 Aktíva a pasíva za materskú účtovnú jednotku - obec	20
4.2 Aktíva a pasíva za konsolidovaný celok	22
5. Vývoj pohľadávok a záväzkov	25
5.1 Pohľadávky, záväzky, úvery za materskú účtovnú jednotku	25
5.2 Pohľadávky, záväzky, úvery za konsolidovaný celok	26
6. Účtovný výsledok hospodárenia	28
7. Ostatné dôležité informácie	33
7.1 Prijaté granty a transfery	32
7.2 Poskytnuté dotácie	32
7.3 Významné investičné akcie v roku 2019	34
7.4 Predpokladaný budúci vývoj činnosti konsolidovaného celku 2020 – 2022	34
7.5 Udalosti osobitného významu po skončení účtovného obdobia	34

1. Základná charakteristika konsolidovaného celku

Obec Valaská Belá je samostatný územný samosprávny a správny celok Slovenskej republiky. Obec je právnickou osobou, ktorá samostatne hospodári s vlastným majetkom a s vlastnými príjmami. Základnou úlohou obce pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj jej územia a o potreby jej obyvateľov.

Konsolidovaná výročná správa Obce Valaská Belá za rok 2019 je vypracovaná v súlade s § 20 a 22 § zákona NR SR č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších zmien doplnkov.

Obec Valaská Belá ako materská účtovná jednotka spolu s rozpočtovou organizáciou vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti (základnou školou s MŠ) tvorí jeden konsolidovaný celok verejnej správy na úrovni samosprávy obce.

Obec Valaská Belá je súčasťou súhrnného celku verejnej správy Slovenskej republiky.

1.1 Geografické údaje

Valaská Belá tvorí jednu z hlavných oblastí rozptýleného osídlenia na Slovensku. Leží v juhovýchodnej časti Strážovských vrchov. Jadro obce je obklopené Zliechovskou hornatinou, Nitrickými vrchmi a Malou Magurou. Na juhu a juhovýchode susedí oblasť Hornonitrianskej kotliny. Nachádza sa v Trenčianskom kraji v okrese Prievidza. Západná hranica katastra Valaskej Belej je aj hranicou okresu Prievidza. Susedné obce sú Čavoj, Temeš, Zliechov, Kopec, Horná Poruba, Dolná Poruba, Závada a Čierna Lehota.

Svojou rozlohou 6474 ha (64,74 km²) patrí k najväčším obciam na Slovensku. Je rozložená v dĺžke približne 12 km od Klinu až po vrch Homôlka po oboch stranách doliny. Pozostáva zo 6 častí: časť Valaská Belá – ústredie (centrum obce), časť Studenec, časť Matušiková, časť Stanáková, časť Škrípov a časť Gápel, v ktorých bolo v minulosti viac ako 90 lazov, v súčasnosti ich je 83.

Obec sa nachádza v nadmorskej výške od 380 do 910 metrov nad morom, stred obce vo výške 482 metrov nad morom.

1.2 Demografické údaje

Hustota osídlenia obce je 34 obyvateľov na km² a súčasný celkový počet obyvateľov je 2 183, z toho 1 067 mužov a 1 116 žien. Z celkového počtu obyvateľov žije na lazoch 251 ľudí, z toho v najvzdialenejšej časti obce – v Gápli 13.

Z hľadiska národnostného zloženia možno pokladať obyvateľstvo obce za homogénne, až 99 % obyvateľov je slovenskej národnosti. Obdobná štruktúra je aj vo vierovyznaní – 98 % obyvateľov je rímskokatolíckeho vyznania.

Od roku 1869 sa vedú pravidelné štatistiky o počte obyvateľstva. Do roku 1950 sa počet trvalo žijúcich obyvateľov v obci zvyšoval – v roku 1869 žilo v obci 2 779 osôb a postupne sa tento počet zvyšoval, pričom už v roku 1910 Valaská Belá prekročila hranicu 4 000 obyvateľov. Pri ďalšom sčítaní ľudu dosiahla maximum 4 436 obyvateľov. Pred druhou svetovou vojnou nastal mierny pokles (odchody za prácou, zlá hospodárska situácia). V roku 1950 sa počet obyvateľov prudko znížil až na 4 000 – na úroveň začiatku 20. storočia. Hoci sa životná úroveň a bytová situácia v 50-tych rokoch 20. storočia výrazne v obci zlepšila, začalo prudké spriemyselnovanie Slovenska, ktoré malo vplyv na hromadnejší odchod mladých obyvateľov z obce za prácou do priemyselných centier.

Demografický vývoj z hľadiska vývoja počtu obyvateľov v uplynulých rokoch je stále nepriaznivý – pokračoval klesajúci trend a starnutie obce. Po sčítaní obyvateľov v roku 2001 evidovala obec 2 421 obyvateľov a o desať rokov neskôr – v roku 2011 už len 2 225 obyvateľov. Podľa súčasnej evidencie obyvateľstva na obecnom úrade počet obyvateľov k 31. 12. 2019 poklesol na 2 183, z toho 1 067 mužov a 1 116 žien. Z dlhodobého hľadiska počet obyvateľov neustále klesá.

Počet obyvateľov obce v troch posledných sčítaniach ľudí podľa vekovej štruktúry

Rok	Počet obyvateľov			Veková štruktúra					Podiel počtu z trvale bývajúcich obyvateľov vo veku (v %)		
	Spolu	Muži	Ženy	0-14	15-59 muži	15-54 ženy	60+ muži	55+ ženy	pred-produk.	pro-duk.	po-produk.
1991	2623	1300	1323	563	780	618	236	426	21,40	53,30	25,40
2001	2427	1226	1201	413	822	663	196	325	17,0	61,20	21,50
2011	2225	1120	1105	279	748	601	226	371	12,54	60,62	26,84

1.3 Ekonomické údaje

V roku 2011, kedy sa uskutočnilo aj posledné sčítanie obyvateľstva, bolo z celkového počtu obyvateľov 872 ekonomicky aktívnych obyvateľov, čo je 39,19 %. Nezamestnaných osôb bolo evidovaných 137, čo predstavovalo 15,71 % z ekonomicky aktívnych obyvateľov (bez pracujúcich dôchodcov).

Najnovšie sčítanie obyvateľov na Slovensku, teda aj v našej obci, by sa malo uskutočniť o dva roky – v roku 2021.

Vývoj nezamestnanosti v obci

Dlhodobá miera nezamestnanosti v našej obci sa aj v roku 2019 pohybovala zhruba na úrovni predchádzajúceho roka, a to pod hranicou 4,0 %. Zo štatistiky nezamestnanosti podľa ÚPSVR v Prievidzi za predchádzajúce roky vyplýva, že v porovnaní s ostatnými obcami okresu Prievidza Valaská Belá dosahuje jednu z najnižších mier nezamestnanosti, čo ovplyvňuje skutočnosť, že obec je situovaná na okraji okresu Prievidza a susedí s okresom Ilava, v ktorom je miera nezamestnanosti oveľa nižšia ako v okrese Prievidza. Okrem toho vzdialenosť do krajského mesta Trenčín je asi taká veľká, ako do Prievidze, čo umožňuje občanom hľadať si zamestnanie i mimo okresu – v Dubnici nad Váhom, v Ilave, alebo v samotnom Trenčíne.

Dlhodobí nezamestnaní občania sú v staršom veku, ktorí nemajú záujem hľadať si zamestnanie ďalej od obce. Sú to najmä muži nad 50 rokov, o ktorých je na pracovnom trhu nižší záujem. Niektorí pracujú na aktivačných prácach v malých obecných službách v obci.

1.4 Symboly obce

Súčasný **erb obce** vytvorili heraldici Ladislav Vrteľ a Dragica Vrteľová. Má podobu dvoch štítov; vo vnútornom menšom striebornom srdcovom štíte je zo zeleného trojvršia vyrastený v strede zelený smrek, za ktorým je v zadnom zelenom srdcovom štíte skrížené náradie: sklonená strieborná kosa so zlatým kosiskom, trojzubé zlaté vidly, zlaté hrable a strieborný cep so zlatou rukoväťou.

Vlajka obce pozostáva zo siedmich pozdĺžnych pruhov vo farbách žltej (1/9), zelenej (2/9), bielej (1/9), zelenej (1/9), bielej (1/9), zelenej (2/9) a žltej (1/9). Pomer strán vlajky je 2:3 a ukončená je tromi cípmi a dvoma zástrihmi, ktoré siahajú do jednej tretiny jej listu.

Pečať obce je okrúhleho tvaru, uprostred s obecným erbom, pod ktorým je umiestnený nápis „OBEC VALASKÁ BELÁ“. Má priemer 35 mm, v súlade so všeobecnými predpismi o používaní obecných symbolov.

1.5 História obce

Valaská Belá je jednou z najstarších osád beliansko-rudnianskej doliny. Vznik obce nemá presný dátum. Názov Valaská Belá – Bella Valaszka sa prvý krát vyskytuje v listine z roku 1120, ale táto listina sa pokladala za falzum. Až koncom 13. storočia máme maďarský záznam (rok 1272) – BÉlapatak, z ktorého môžeme len usudzovať, že Valaská Belá vznikla v dobe kolonizácie Slovenska na prelome 12. storočia, zvlášť zosilnenej v druhej polovici 13. storočia po tatárskom vpáde. Smerodajnejšia listinná zmienka o vzniku obce podľa niektorých historických prameňov je však až z roku **1324** (pod menom Belafelde). Vo Féjerovom Codexe Diplomaticus Hungariae je prvá zmienka o obci z roku 1272, 1324, kde sa spomína Belapotok ako hranica medzi Košecou a Zliechovom. Ako Bulaa sa spomína v roku 1553 pri súpise port (usadlostí). V Tereziánskom súpise z roku 1753 je obec nazývaná ako Bela. V Lexikone obcí z roku 1808 od G. Lipovského je Bella Valaszka a Valaszka Bela je označená v daňovom súpise z roku 1828. Vyskytli sa aj názvy Walaska Béla a Valaská Bělá. Ďalšie názvy obce v niektorých rokoch: 1774 – Bela, 1786 – Bella, 1808 – Bela, Valaszká Bella, Walaská Bela, 1863-1898 – Valaszkabella, 1900 – 1913 – Belapotaka, 1920 – Valašská Belá, 1927 – Valaská Belá. Podľa Vlastivedného súpisu obcí bola **Valaská Belá založená na valašskom práve**. Vznikla z kopaničiarskych osád. Základom obce bola osada Sebedružka, ležiaca na úpätí Homôlky, ktorá oddeľovala Nitriansku župu od Trenčianskej župy. Postupom času sa Sebedružka stala lazom a stred obce sa posunul na dnešné miesto. Osadu založili zemepáni Ujfallussyovci a Rudnayovci. Majitelia Košeckého hradu Petroczyovci viedli s týmito rodinami boje od roku 1543 až do roku 1591. V roku 1324 obec patrila Ujfalussyovcom, od roku 1427 Bossányovcom, neskôr nitrianskemu biskupovi, Rudnayovcom, Splényiovcom. V 16. storočí bola Valaská Belá definitívne kráľovskou kúriou priznaná Ujfallussyovcom a Rudnayovcom. V rokoch 1883-1945 existoval v obci Obvodný notársky úrad, patriaci do okresu Prievidza. Valaská Belá patrila do Nitrianskej župy, ale od roku 1949 do roku 1959 patrila do okresu Ilava a žilinského kraja. Od 1. januára 1959 bola obec znovu začlenená do prievidskeho okresu. V súčasnosti patrí do trenčianskeho kraja.

Obec a jej obyvatelia

Obec Valaská Belá **nie je osadou čistého typu**. Najstaršie domy boli stavané do podoby kruhovej, netvoriac domorad, ale takzvané „**grunt**““. To znamená, že domy, nielen obytné, ale i hospodárske stavby, boli postavené okolo spoločného dvora (k najstarším a najväčším gruntom patrili – grunt U Slugňov, U Labov, U Tantošov, U Kráľov, Topákov grunt...). Spoločné mali kamenné, jednoposchodové komory. Pred komorami boli pitvory, ktoré mali tvar oblúkových výklenkov, zvané rampúchy. Jednotlivé grundy boli od seba vzdialené 100-150 m. Tým obec nadobudla pretiahnutý tvar. Jeden až dva grundy (niekedy aj viac) tvorili **laz**. Najväčším lazom bol Bukovec, ktorý mal okolo 30 domov. Traduje sa, že na Valaskej Belej bolo kedysi spolu až 99 lazov. Dnes ich vieme pomenovať 83. Niektoré lazy sú od centra obce vzdialené 5-6 km. V zime je k nim ťažké

prístup a tieto miesta sú akoby odrezané od sveta. V lete tam býval nedostatok vody, obyvatelia boli nútení chodiť pre vodu niekde aj viac ako jeden kilometer. Kedysi ľudia na lazoch žili ťažký život a vo všetkom boli odkázaní len na svoje vlastné sily. Obyvatelia lazov boli zväčša príslušníci jednej rodinnej vetvy alebo jednej rodiny. Názvy lazov boli pomenované podľa jednotlivých rodín (napr. Kochanovci, Pánisovci), alebo podľa zemepisných oblastí (pod Skalkou). Niektoré postupom času zanikli. Ťažké životné podmienky nútili ľudí sťahovať sa dole do dediny. V súčasnosti žijú ľudia len na niektorých lazoch. Väčšina domov na lazoch je prestavaná na rekreačné chaty a chalupy. Domčeky boli kedysi malé a nízke, bez akýchkoľvek architektonických ozdôb. Stavali ich väčšinou z dreva, pokrývali slamou. Interiéry neboli ozdobované vôbec, pretože boli celkom zadymené a začiernené dymom a sadzami z ohniska v izbe, keďže dym z neho nebol odvádzaný komínom, ale celou povalou a prípadnými štrbinami (domy boli pôvodne bez komína). Dom sa skladal z dvoch miestností – z komory a izby. Neskôr sa domy stavali z pálenej i nepálenej – surovej tehly. Našli sa však aj domy z kameňa, najčastejšie z vápenca. Tieto domy boli už úhladnejšie, dym vychádzal komínom. Slamenú strechu neskôr nahrádzali drevenými šindľami a v novšej dobe potom škridlou a eternitom.

Pôvodným zamestnaním „starých Valaskobeľanov“ bolo **pasenie oviec a salašníctvo**. Ovce chovali gazdovia z dediny i lazov, tí bohatší vlastnili aj 120 oviec. Tiež sa venovali poľnohospodárskym prácam a chovu hovädzieho dobytku, kôz a hydiny. Pokles chovu nastal v 60-tych rokoch 20. storočia, kedy nastal rozvoj industrializácie krajiny. Na jar roku 1949 bolo založené Jednotné roľnícke družstvo I. typu, ktoré začalo hospodáriť na jeseň v roku 1949 na výmere 400 ha. Jeho existencia bola ale krátka, trvala len niekoľko mesiacov.

V obci bola dobre zastúpená aj **domáca výroba**. Ľudia si vedeli doma vyrobiť truhlice na obilie, šatstvo, drevený riad, koše na zemiaky a ovocie, metly, či súkno. Z potravín vedeli dopestovať takmer všetko – z plodín najviac zemiaky, kapustu, jačmeň, ovos, konope, ľan, zo strukovín, hlavne fazuľu a hrach, ďalej cibuľu, kvaku, mak a pre dobytok krmnú repu. Nedostatkom bola soľ a cukor. V 18. storočí v obci pracovali mlyny, súkennícka valcha a traja kováči. Už v prvej polovici 18. storočia sa tu objavili aj rozvinuté formy podomového obchodu a potulného zamestnania. Išlo o **sklenárstvo a oknárstvo**. Pôvod oknárstvu vo Valaskej Belej dali počiatky výroby tabuľového skla v **gápelskej sklárni**. Vznik gápelskej sklárne spadá do obdobia, kedy sa sklárne zakladali vo veľkom počte na šľachtických a cirkevných majetkoch, aby sa zúžitkovalo vtedajšie veľké a nevyužité bohatstvo lesov na našom území. Svoje výrobky miestna skláraň dopravovala najskôr po ceste do 30 kilometrov vzdalenej železničnej stanice Nováky. Neskôr, od roku 1925, po **úzkokol'ajke Ilava – Zliechov – Gápel**. Kuriózna sklárska preprava však netrvala dlho, pretože v roku 1929 bola skláraň v Gápli zrušená. Podomoví obchodníci z Valaskej Belej sa výrazne zaslúžili o rozšírenie dobrého mena gápelského tabuľového skla, ktoré roznášali v krošni na chrbte. Valaská Belá sa stala kolískou slovenských oknárov. Spočiatku mali oknári voľnosť v podnikaní a mohli sa pohybovať bez obmedzenia. Za zárobkom chodili hlavne do Pešti, ale aj do Eséku, Bukváru, Dolováru a Báčky, neskôr už len na Dolnú zem a Moravu. Belianski oknári a sklári vytvorili profesiu, ktorá vynikla ako slovenské národné špecifikum. Dnes sa už síce život zmenil, ale prítomnosť nadväzuje na dedičstvo oknárov, ktorí vstúpili prítulnosť ku sklu celým generáciám. Dali tak v minulom storočí prvý impulz pre vznik **sklárskeho výrobného družstva** vo Valaskej Belej, ktoré zaniklo pár rokov po „nežnej revolúcii“. Dnes sú v obci už len menšie súkromné sklárske firmy. V obci bola zastúpená aj **textilná výroba** – výrobné družstvo Ľudová tvorba vo Veľkom Rovnom mala od roku 1951 prevádzku textilnej výroby vo Valaskej Belej. Predmetom výroby Ľudovej tvorby boli bavlnené šatky, uteráky, posteľné tkaniny, obrusy a iné produkty. V dôsledku nedostatku kvalitného materiálu a vysokým dopravným

nákladom ako aj slabému odbytu prevádzka vo Valaskej Belej ukončila v roku 1994 svoju výrobu.

1.6 Významné osobnosti obce

Každá krajina, mesto, obec má svoje osobnosti. Ľudí, ktorí tvoria nielen pre seba, ale aj pre svoje okolie. Zanechávajú po sebe niečo, čo je trvalé, ich diela nemajú pominuteľnú hodnotu. Aj s našou obcou sú späté mnohé významné osobnosti. Niektorí sa tu narodili, študovali alebo pôsobili.

Naši občania si hlboko ctia a vážia rodákov, ktorí celý svoj život zasvätili Bohu a práci v katolíckej cirkvi, ale i tých, ktorí sa tu síce nenarodili, ale dlhé roky tu aktívne pôsobili. Medzi nich patria kňazi: Prof. Dr. Anton Hlinka, Dr. Pavol Kováč, Páter Sebastian Labo a Peter Dušička SVD.

V oblasti umenia a kultúry sú to: akademický maliar Jozef Trepáč, akademický maliar Imrich Plekanec a spisovateľka Ružena Gaubeová.

1.7 Výchova a vzdelávanie

Výchovu a vzdelávanie detí v obci poskytuje „**Základná škola s materskou školou Valaská Belá**“. Na základnej škole sa vyučujú dva cudzie jazyky – nemčina a angličtina. V roku 2019 učilo na škole 12 učiteľov, 1 asistent učiteľa a 1 vychovávateľ.

Základná škola poskytovala základné vzdelanie v roku 2019 v deviatich triedach od januára do septembra 158 žiakom, od septembra do konca roka 162 žiakom. Bežné výdavky na prevádzku základnej školy spolu za rok 2019 boli hradené zo zdrojov štátneho rozpočtu spolu v čiastke 486 163 eur, z toho normatívne FP boli v sume 456 004 eur a nenormatívne FP boli poskytnuté v sume 30 159 eur. Zdroje na krytie výdavkov od iných právnických a fyzických osôb v roku 2019 predstavovali spolu čiastku 1 249 eur.

Materskú školu navštevovalo v danom školskom roku 44 detí v dvoch triedach, z toho v predškolskej triede bolo 17 predškolákov. Bežné výdavky na prevádzku materskej školy spolu za rok 2019 boli hradené zo zdrojov obecného rozpočtu určených na financovanie originálnych kompetencií spolu v čiastke 145 724 eur, z toho 124 110 eur bolo určených pre materskú školu a 21 614 eur pre školskú jedáleň MŠ. Časť bežných výdavkov súvisiacich z prevádzkou MŠ v sume 3 562 eur bola financovaná aj z bežného transferu zo štátneho rozpočtu (z nenormatívnych finančných prostriedkov) určeného na výchovu a vzdelávanie.

Na mimoškolské aktivity sú pri základnej škole zriadené školské zariadenia: školský klub detí a centrum voľného času, ktoré poskytujú širokú škálu krúžkovej záujmovej činnosti a doplnkových vzdelávacích aktivít.

Podľa analýzy doterajšieho vývoja možno konštatovať, že tak ako sa očakávalo v minulých rokoch, rozvoj vzdelávania sa orientuje na zvýšenie jazykových znalostí a jazykovej zdatnosti žiakov a detí, vrátane cudzích jazykov a prehĺbovanie vedomostí a zručností v oblasti informačných technológií a počítačovej gramotnosti. V priebehu roka 2019 boli kúpené rôzne učebné pomôcky, tlačiarne k počítačom, záložné zdroje, zaplatený servis programového vybavenia, tiež boli kúpené prietokové ohrievače na ohrev vody. Škola kúpila a doplnila interiérové vybavenie – plechové skrine, vešiaková stena, rohože, kontajnery. V tomto roku bolo tiež dokúpené pracovné oblečenie zamestnancom a zakúpené potrebné množstvo hygienických a čistiacich prostriedkov.

Areál okolia školy tvoria vysadené zelené plochy a športová časť: doskočisko, bežecká dráha a multifunkčné ihrisko. V tejto časti je taktiež vybudovaná relaxačná časť pre žiakov

na oddych a aktivity, kde je stabilný krb, k dispozícii sú drevené lavice a stoly, mobilné altánky. Škola je priestorovo zložená z dvoch budov. V hlavnej budove prebieha výchovno-vzdelávací proces v 9 triedach a v 6 odborných učebniach (učebňa fyziky a chémie, učebňa prírodopisu, učebňa vybavená počítačmi a notebookmi, učebňa zemepisu a dejepisu), školskej knižnici, telocvični. V suteréne hlavnej budovy sú dve šatne pre žiakov. Súčasťou hlavnej budovy sú priestory v súčasnosti využívané na bývanie zamestnancov školy – tri byty. Vedľajšia budova slúžila ako školský klub detí, školské stravovacie zariadenie, jedáleň pre cudzích stravníkov, verejná knižnica.

Škola disponuje dostatkom pomôcok, ktoré sú každoročne podľa finančných možností a nárokov učiteľov dopĺňané. Tak ako v minulých rokoch, aj v tomto školskom roku boli zakúpené: učebné knihy, výučbové CD, odborné-metodické materiály pre pedagogických zamestnancov, odborné knihy a časopisy, odborné publikácie, metodické príručky pre potreby učiteľov, publikácie na rozvoj techniky čítania a iná odborná literatúra.

1.8 Zdravotníctvo

Zdravotnú starostlivosť v obci poskytovali v obci neštátni lekári – jedna detská lekárka a jeden lekár v ambulancii pre dospelých v objekte zdravotného strediska, ktoré je majetkom obce. Detská lekárka v obci pôsobila len necelý 1. polrok roka 2019, potom zo zdravotných dôvodov prestala vykonávať svoju činnosť a žiaden iný detský lekár, či lekárka už nemali záujem v obci pôsobiť.

V objekte zdravotného strediska bola do 30. 6. 2019 zriadená aj súkromná lekáreň, ktorá k 1. júlu 2019 zanikla. Lekáreň na zdravotnom stredisku prevádzkovala viac ako 19 rokov – od 31. marca 2000 až do jej zániku 30. júna 2019 magistra z neďalekej obce Diviaky nad Nitricou.

Na základe analýzy doterajšieho vývoja možno konštatovať, že o rozvoji zdravotnej starostlivosti sa v obci dlhodobo nedá už vôbec hovoriť, nielenže bol pozastavený na určitej úrovni, ale napriek rôznym snahám vedenia obce sa situácia neustále veľmi zhoršuje, nedarí sa zabezpečiť nielen zubného lekára, ktorý by ordinoval v obci, ale už ani detského lekára, ani činnosť lekárničky. A výhľadovo bude problematické naďalej zabezpečovať pre obec aj štandardnú lekársku starostlivosť obvodného lekára. Aj v našej obce sa citelne prejavuje skutočnosť, že Slovensko trpí všeobecným nedostatkom lekárov a zvlášť lekárov ochotných ordinovať v malých odľahlých obciach.

1.9 Sociálne zabezpečenie

Priamo v obci nie je žiadne zariadenie, ktoré by poskytovalo sociálne služby. Starých občanov, ktorí potrebujú už nepretržitú starostlivosť, sa zamestnankyňa obce (na úseku sociálnej starostlivosti) snaží v súčinnosti s najbližšou rodinou žiadateľov umiestňovať podľa ich požiadaviek do sociálnych zariadení mimo obce. Na pobyt takto umiestnených občanov v roku 2019 obec prispievala z vlastných finančných zdrojov už dvom občanom, ktorým nepostačujú vlastné príjmy na krytie nákladov pobytu v zariadení. Trend je taký, že takýchto občanov bude v budúcnosti určite pribúdať. To bude mať vplyv aj na výdavky obce, ktorá musí zo zákona prispievať na úhradu časti nákladov súvisiacich s ich pobytom v sociálnych zariadeniach.

Tak ako sa predpokladalo na základe analýzy doterajšieho vývoja, sociálne služby obce sa orientujú na zabezpečovanie opatrovateľskej služby priamo v domácnostiach občanov, ktorí sú na opatrovanie odkázaní. V roku 2019 obec zamestnávala 6 opatrovateliek, ktoré poskytovali opatrovateľskú službu 14 starým občanom.

K cieľom a prioritám rozvoja sociálnych služieb v obci podľa prijatého „Komunitného plánu sociálnych služieb obce Valaská Belá“ platného na roky 2014 - 2018 patrili:

- rozširovať opatrovateľskú službu podľa potreby obyvateľov a dbať na to, aby ju vykonávali profesionálne opatrovateľky s potrebným vzdelaním a zručnosťami;
- zriadiť denné centrum (bývalý klub dôchodcov) v priestoroch budovy obecného úradu, ktoré by zároveň slúžilo i spoločenským organizáciám, ako sú: ZO Zväzu zdravotne postihnutých Valaská Belá, ZO Zväz protifašistických bojovníkov v obci a iným;
- zriadiť prepravnú službu pre dôchodcov (hlavne pre obyvateľov časti obce – Gápľa);
- vybudovať stredisko osobnej hygieny v zmysle § 60 zák.NR SR č. 448/2008 Z. z. v platnom znení;
- zriadiť pracovňu a čistiareň;
- zrekonštruovať posilňovňu, ktorá sa nachádza v priestoroch zdravotného strediska;
- rozšíriť materskú škôlku o jednu triedu;

Do konca roka 2018 sa podarilo obci dosiahnuť len prvý, tretí, predposledný a posledný cieľ. Druhý cieľ sa podarilo splniť len sčasti. Štvrtý a piaty cieľ – zriadiť a vybudovať stredisko osobnej hygieny, pracovňu a čistiareň sa obci nepodarilo dosiahnuť do roku 2018 vôbec.

V roku 2019 sa obecné zastupiteľstvo komunitným plánom, jeho prepracovaním, prípadne doplnením a naplánovaním iných cieľov v rozvoji sociálnych služieb na ďalšie roky nezaoberalo, okrem skutočnosti, že individuálne prerokovávali zabezpečovanie stravy pre dôchodcov rozvozom obedov zo školskej jedálne po obci podľa ich záujmu. Táto aktivita obce sa začala od septembra 2019 aj uskutočňovať, pričom rozvoz obedov po obci, aj v časti Gápel, do konca roka zabezpečila obec na vlastné náklady.

1.10 Kultúra

Kultúrno-výchovná práca spojená s organizovaním spoločenského života a sprostredkovaním umeleckých hodnôt občanom obce, ako aj knižnička a informačná činnosť (miestna knižnica), je od 1. januára 2016 organizačne začlenená priamo pod riadenie starostu obce - na obecný úrad, a to z dôvodu, že ku koncu roka 2015 zanikla po 21 rokoch samostatná obecná príspevková organizácia Miestne kultúrne stredisko.

Na základe analýzy kultúrno-spoločenských akcií organizovaných v roku 2019 možno očakávať, že sa naďalej kultúrny a spoločenský život bude orientovať na zachovávanie obecných tradícií a folklórnej činnosti, organizáciu osláv významných historických udalostí a rôznych podujatí orientovaných na upevňovanie dobrých medziľudských vzťahov, kvalitného duchovného života a neposlednej miere aj na lokálpatriotizmus obyvateľov obce a jej stálych návštevníkov.

1.11 Hospodárstvo

Ubytovacie služby

Chata Homôlka, sídliaca pod vrchom Homôlka. Má kapacitu 120 miest a 27 prísteliek. V súčasnom období má ubytovňa osem stálych zamestnancov. Hostia tu prichádzajú v letnom a zimnom období. Ťažisko hostí tvoria deti, ktoré ubytovňu navštevujú ako školu v prírode, ďalej počas letných táborov, lyžiarskych sústrezení, kurzov a pod. V ubytovni sa výborne varí. Je vybavená spoločenskou miestnosťou, dvomi bufetmi (jeden je lyžiarsky). Nachádzajú sa pri nej tri vleky, hostia sú poväčšine Slováci, ale pravidelne tu prichádzajú zahraniční hostia.

Stravovacie služby

- Chata Homôlka, Hotel Partizán na Homôlke

- Country Ranč Klin – okrajová časť obce asi 5 km od centra
- Pohostinstvo Dolinka – v časti obce Gápel

Kaderníctva – v centre obce

- Kaderníctvo MAJKA
- Dámske a pánske kaderníctvo Daniela Šedíková

Kozmetika – v centre obce

- Kozmetický salón Ellisia

Pneuservis

- Pneu-Peter, Mária Dolinajová

Osobná doprava

- BELABUS - Ľuboslav Furka
osobná doprava po území Slovenska a v rámci EÚ.

Oprava a predaj bicyklov

- Miroslav Feiler, Valaská Belá

Povrchová úprava kovov – kataforéza

- AUDO – Panter, Samuel Topák

Výkup druhotných surovín – železo, farebné kovy

- Ivan Šimko, Valaská Belá.

Najvýznamnejší priemysel v obci

Medzi najvýznamnejšie odvetvia priemyslu v obci patril **sklársky priemysel**. Už v 18. storočí, ako je to už v texte spomenuté, v osade Gápel začala fungovať malá sklára, ktorá neustále rástla. Existovala s malými prestávkami až do 20. storočia.

15. januára 1956 bola premiestnená do ústredia obce Valaská Belá. Nové výrobné družstvo malo názov **Krištál' - sklárske ľudové družstvo Valaská Belá**. Tak, ako podnik postupne po roku 1990 upadal, bolo prepustených mnoho remeselníkov a odborníkov na prácu so sklom. Jednou zo šancí bolo založenie vlastnej firmy. Takto vzniklo v obci niekoľko malých firiem na brúsenie a maľbu skla, na zasklievanie, na výrobu zrkadiel a pod. V minulom období ich bolo viac, v súčasnosti fungujú už len:

- **Peter Dolinaj, Sklený sen** – fúkanie skla. S cieľom pokračovať v tradícii nášho kraja a nadviazať na sklárske umenie starých majstrov sklárov z osady Gápel, patriacej obci Valaská Belá, bola v januári 2007 v našej obci zriadená remeselná dielnička majstra sklára, ktorej hlavným cieľom prevádzkovania je priblížiť občanom a návštevníkom obce krásu a tradíciu ručne fúkaného a hutne zdobeného skla. Zakladateľom spolku je Peter Dolinaj z Valaskej Belej. Spolok ponúka prehliadku starodávnej remeselnej dielničky majstra sklára priamo pri výrobe umeleckých kúskov zo skla, ako aj prehliadku drevených foriem a náradia, starých kovových nástrojov a pomôcok používaných pri tvarovaní a zdobení skla. V dielničke je možné vidieť aj rôzne výrobky pochádzajúce z gápelskej sklárne z konca 18. storočia, z 19. a prvej štvrtiny 20. storočia, ktoré sa dodnes zachovali.
- **Jaroslav Ďurmek, CRYSTAL** – brúsenie krištáľového skla;
- **Pavol Matlo** – výroba interiérových zrkadiel.

Do roku 2016, kedy ukončila výrobnú činnosť, fungovala v obci miestna pobočka spoločnosti **LEONI Slovakia, spol. s r. o.**, ktorá na území obce pôsobila od roku 2006.

Orientovala sa v malej miere na **elektrotechnický priemysel**, realizovala výrobu káblových zväzkov do bielej techniky. Uzatvorením svojej prevádzky zrušila pracovné miesta pre 150 ľudí, ktorí si museli nájsť zamestnanie v iných firmách, zväčša mimo obce.

Drevársky priemysel v obci Valaská Belá, ktorá sa nachádza v horskom prostredí, prezentujú tri súkromné firmy, ktoré majú vo svojom programe prácu s drevom:

- **J&F, spol. s r. o.** – spracovanie dreva, so sídlom v obci Valaská Belá;
- **Emil Dlábik – DREMI** – pílenie drevnej hmoty, piliarska výroba stavebného reziva;
- **Viliam Lukáš – VIERI** – piliarske práce.

Najvýznamnejšia poľnohospodárska výroba v obci kedysi a dnes

V rokoch 1961 – 1997 pomerne dobre fungoval štátny poľnohospodársky podnik Štátny majetok v Nitrianskom Rudne, ktorý mal v našej obci dva hospodárske dvory – na lazoch v časti obce Stanáková „U Kučerov“ a „U Kuricov“. Tieto sa v r. 1997 zlúčili, pretransformovali na novú poľnohospodársku firmu **Čierna hora, a. s., Valaská Belá**, hospodáriacu v katastri obce na výmere 1 750 ha. Táto firma existuje dodnes. Sústreďuje sa hlavne na chov oviec, kôz, hovädzieho dobytku a v nedávnej minulosti i kureniec. Firma sa v minulosti pokúšala pestovať kukuricu a jačmeň, ale dosahovala v našich klimatických podmienkach malé výnosy. Hospodárenie s týmito produktmi kládlo vysoké finančné nároky a vytváralo problémy. Vo firme sú stále odkázaní na štátne dotácie, lebo odberatelia neustále vytvárajú tlak na znižovanie nákupných cien. V roku 2009 bola na podujatí Ovenálie Východná 2009 bryndza, ktorú vyrába spoločnosť Čierna hora, a. s., vyhlásená za najlepšiu na Slovensku.

Okrem poľnohospodárskej firmy Čierna hora, a. s., pôsobia v obci asi 3 súkromní poľnohospodári. Ich počet oproti minulému roku rapídne klesol. Chovajú kravy, ovce a kozy na mlieko, časť produkcie predávajú. Občania obce sa sami zásobujú zeleninou, zemiakmi, ovocím, ktoré si zväčša dorobia na vlastnej pôde. Tie druhy zeleniny, pre ktoré nie sú v obci vhodné klimatické podmienky na pestovanie, ale občania ich už dlhodobo zaradili do svojho stravovacieho systému, si nakupujú od pestovateľov z blízkeho okolia.

Lesná správa bola založená v roku 1974, vznikla z bývalých poľesí Nitrianske Rudno, Valaská Belá, Zliechov, Gápel a Liešťany. V rokoch 1975-1979 boli prevzaté nelesné pôdy zo správy štátneho podniku ŠM Nitrianske Rudno s cieľom zalesniť ich. Od 80-tych rokov 20. st. sa zmenil názov na Severoslovenské štátne lesy – Lesný závod Prievidza, Lesná správa Valaská Belá. Výmera pôdy, ktorá bola lesnou správou obhospodarovaná, bola viac ako 6 000 ha. Lesná správa uskutočňovala a zabezpečovala: zalesňovanie, ochranu lesných kultúr, prerezávky, ostatné pestovateľské práce, upratovanie haluziny, ťažbu dreva, približovanie dreva. Okrem týchto výkonov vykonávala aj iné práce: výrobu sadeníc v lesných škôlkach, čistenie chodníkov, posedov, krmidiel zveri, poľnohospodárske práce pri zbere krmovín pre vlastnú potrebu a iné.

Na základe analýzy doterajšieho vývoja možno očakávať, že hoci sa hospodársky život v obci bude naďalej orientovať na poľnohospodársku výrobu a rozvoj služieb, tieto oblasti pomaly začínajú stagnoviť, neočakáva sa ich rozvoj.

1.12 Organizačná štruktúra obce

Obec Valaská Belá, ktorá ako samostatná samosprávna a správna jednotka vznikla prijatím zákona SNR č. 369/1990 Zb. z. o obecnom zriadení, začala samostatne fungovať od 1. 1. 1991. Jej sídlom je Obecný úrad Valaská Belá 1. Obci bolo pridelené identifikačné číslo organizácie (IČO) **00318531** a daňové identifikačné číslo (DIČ) **2021211830**.

Obec nemá v súčasnosti zriadenú funkciu prednostu obecného úradu, zamestnanci úradu sú v priamej riadiacej pôsobnosti starostu obce. Obec na obecnom úrade zamestnávala sedem technicko-administratívnych zamestnancov s prevahou duševnej činnosti, ktorým sú podľa pracovných náplní zverené agendy na jednotlivých úsekoch administratívnych a hospodárskych činností nasledovne:

- Bc. Ľudmila Podskočová – vnútorná správa obce, evidencia obyvateľstva, správa registratúry, pokladňa;
- Bc. Zuzana Novotková – správa miestnych daní a poplatku za komunálne odpady a DSO, pokladňa, vedenie webovej stránky obce; zástup matrikárky;
- Daniela Cigáňová – drobné stavby a stavebné úpravy, ochrana životného prostredia, odpadové hospodárstvo, nájom hrobových miest, overovanie podpisov;
- Katarína Hanková – ekonomické činnosti – účtovníctvo, rozpočtovníctvo a štatistika, personálna a mzdová agenda;
- Mgr. Elena Obuchová, ekonomické činnosti a štatistika, školstvo, evidencia pozemkov a majetku obce;
- Marta Vrtíková – všeobecná vnútorná správa, matrika, sociálna agenda, opatrovateľská služba;
- Mgr. Mária Repková – organizovanie kultúrnych podujatí v obci, prevádzka obecnej knižnice, prenájom budovy kultúrneho domu a kina Slovan;
- okrem toho ešte obec zamestnávala 2 upratovačky a kuriča.

Počet všetkých zamestnancov obce k 31. 12. 2019, vrátane fyzicky pacujúcich (opatrovateľky, vodiči, kurič, upratovačky, maliar, murár), bol 23, z toho 2 zamestnankyne na MD. Z celkového počtu bol 1 vedúci zamestnanec.

Informácie o vedúcich predstaviteľoch a o organizačnej štruktúre obce

Štatutárny orgán	Ing. Miloš Cúčík – starosta obce
Zástupca štatutárneho orgánu	Ing. Peter Dušička – poslanec OZ
Hlavný kontrolór obce	Ing. Jozef Krett – do 31. augusta 2019 Mgr. Ján Králik, LL.M. – od 1. septembra 2020
Obecné zastupiteľstvo	Milan Čičmanec, Ing. Peter Dušička, Mgr. Herta Dušičková, Juraj Gabaš, Danka Golejová, Marian Híreš, Štefan Hlinka, Ing. Vladimír Mazán, Mgr. Rastislav Repka
Komisie obecného zastupiteľstva	Komisia na ochranu verejného záujmu: predseda: Ing. Peter Dušička, členovia: Milan Čičmanec, Mgr. Rastislav Repka Bytová komisia: Danka Golejová, Mgr. Elena Obuchová, Mgr. Rastislav Repka Žiadne iné komisie neboli v roku 2019 obecným zastupiteľstvom zriadené.

Konsolidovaný celok obce

V priebehu účtovného obdobia od 1. januára 2019 do 31. decembra 2019 nedošlo v porovnaní s minulým rokom 2018 k zmene v štruktúre konsolidovaného celku (ďalej len

„KC“). Obce Valaská Belá mala v zriaďovateľskej pôsobnosti len rozpočtovú organizáciu s právnou subjektivitou – Základnú školu s materskou školou Valaská Belá.

Identifikačné údaje všetkých konsolidovaných účtovných jednotiek KC obce

Názov konsolidovanej účtovnej jednotky	Sídlo	IČO	Dátum založenie
Základná škola s materskou školou – riaditeľka Mgr.Jana Cvíčelová	Valaská Belá 242	31201733	1. 1. 1998

Informácie o zamestnancoch konsolidovaného celku	Rok 2018	Rok 2019
Priemerný počet zamestnancov počas účtov. obdobia	53,50	52,50
z toho počet vedúcich zamestnancov	6,00	6,00

V roku 2019 sa priemerný evidenčný počet zamestnancov KC znížil z 53,50 na 52,50, pričom v základnej škole s materskou školou sa hodnota priemerného počtu zamestnancov zvýšila z 32,70 na 34,00 a v obci sa priemerný počet zamestnancov znížil z 20,80 na 18,50. Počet vedúcich zamestnancov v KC je 6 a oproti roku 2018 sa nezmenil.

Obec **nemá založené** žiadne neziskové organizácie ani žiadne obchodné spoločnosti.

2. Rozpočet obce na rok 2019 a jeho plnenie

Rozpočet obce Valaská Belá ako nástroj finančného riadenia vyjadruje samostatnosť hospodárenia obce. Obsahuje príjmy a výdavky, ktoré finančne vyjadrujú vzťahy k zriadenej rozpočtovej organizácii – Základnej škole s materskou školou Valaská Belá, ktorú má vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti, ako aj k iným právnickým osobám a fyzickým osobám pôsobiacich na jej území.

Obec svoj rozpočet zostavila podľa zákona NR SR číslo 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení. Celkové príjmy rozpočtu obce, vrátane základnej školy a jej súčastí, boli rozpočtované a schválené v sume **1 480 748 eur** a celkové výdavky v sume **1 420 847 eur**, teda rozdiel príjmov a výdavkov rozpočtu bol pôvodne rozpočtovaný ako kladný - v sume **59 901 eur**.

Rozpočet na rok 2019 bol schválený až po 31. 12. 2018, na zasadnutí obecného zastupiteľstva 24. 1. 2019 uznesením č. **40/2019**, dovedy sa obec riadila rozpočtovým provizóriom. Počas roka 2019 bol rozpočet obce schválenými rozpočtovými zmenami upravovaný nasledovne:

Rekapitulácia zmien rozpočtu Obce Valaská Belá za rok 2019 schválenými rozpočtovými opatreniami – podľa zmenových listov rozpočtu číslovaných od 1 – 39

číslo RO	Dátum schválenia rozpočtovej zmeny	Rozpočtové zmeny schválené príslušným kompetentným orgánom	Príjmy v €	Výdavky v €	Schodok/prebytok po úprave P a V
Schválený rozpočet na rok 2019 (uzn. 40/2019 z 24. 1. 2019)			1 480 748	1 420 847	59 901
1	2. 1. 2019	Rozhodnutie OZ o rozpočtových zmenách – schválené uznesením č. 40/2019 – schvál.ek. kategórie	0	1299	58 602
2	31. 1. 2019	Zmeny v transferoch podľa rozhodnutia príslušných ministerstiev SR	2 803	703	60 702

3	4. 2. 2019	Rozhodnutie starostu v rámci vymedzenej kompetencie (uzn.11/2007 z 23.8.2007)	0	- 200 + 200	60 702
4	28. 2. 2019	Zmeny v transferoch podľa rozhodnutia príslušných ministerstiev SR	52 925	23 913	89 714
5	1. 3. 2019	Rozhodnutie starostu v rámci vymedzenej kompetencie (uzn.11/2007 z 23.8.2007)	4	- 3 149 + 3 149	89 718
6	29. 3. 2019	Zmeny v transferoch podľa rozhodnutia príslušných ministerstiev SR	2 123	- 20 + 2 143	89 718
7	1. 4. 2019	Rozhodnutie starostu v rámci vymedzenej kompetencie (uzn.11/2007 z 23.8.2007)	43	- 950 + 993	89 718
8	25. 4. 2019	Návrh RO obecné zastupiteľstvo 25. 4. 2019 neschválilo	0	35 100	89 718
9	30. 4. 2019	Zmeny v transferoch podľa rozhodnutia príslušných ministerstiev SR	600	- 6 + 594	89 724
10	2. 5. 2019	Rozhodnutie starostu v rámci vymedzenej kompetencie (uzn.11/2007 z 23.8.2007)	6 642	- 2 255 + 2 255	96 366
11	30. 5. 2019	Rozhodnutie OZ o rozpočtových zmenách – schválené uznesením číslo 73, 74/2019 z 30. 5. 2019	3 420	44 247	55 539
12	31. 5. 2019	Zmeny v transferoch podľa rozhodnutia príslušných ministerstiev SR	6 303	6 303	55 539
13	31. 5. 2019	Zmeny v transferoch podľa rozhodnutia TSK v zmysle zmluvy Z: 2019/0138	700	700	55 539
14	3. 6. 2019	Rozhodnutie starostu v rámci vymedzenej kompetencie (uzn.11/2007 z 23.8.2007)	315	- 2 488 + 2 488	55 854
15	27. 6. 2019	Rozhodnutie OZ o rozpočtových zmenách – schválené uznesením číslo 80/2019 z 27. 6. 2019	55 000	55 000	55 854
16	30. 6. 019	Zmeny v transferoch podľa rozhodnutia príslušných ministerstiev SR	2	23	55 833
17	1. 7. 2019	Rozhodnutie starostu v rámci vymedzenej kompetencie (uzn.11/2007 z 23.8.2007) a uzn. OZ č. 77/2019 z 26.7.2019	8	- 3 367 + 3 367 11 000	44 841
18	31. 7. 2019	Zmeny v transferoch podľa rozhodnutia TSK v zmysle zmluvy Z: 2019/0138	0	- 700 + 700	44 841
19	31. 7. 2019	Opatrenie na základe nájomných zmlúv na byty v obecnom bytovom dome 1477 a zmluvy o správe č. Z: 3342/2018	0	17 720	27 121
20	31. 7. 2019	Zmeny v transferoch podľa rozhodnutia príslušných ministerstiev SR	23	0	27 144
21	2. 8. 2019	Rozhodnutie starostu v rámci vymedzenej kompetencie (uzn.11/2007 z 23.8.2007)	28	- 2 902 + 2 902	27 172
22	22. 8. 2019	Rozhodnutie OZ o rozpočtových zmenách – schválené uznesením číslo 88/2019 z 22.8.2019	0	- 3 390 + 3 500	27 062
23	30. 8. 2019	Zmeny v transferoch podľa rozhodnutia príslušných ministerstiev SR	1 138	662	27 538
24	30. 8. 2019	Rozhodnutie OZ o rozpočtových zmenách – schválené uznesením číslo 101/2019 z 30.8.2019	20 000	- 1 729 + 1 729 20 000	27 538
25	2. 9. 2019	Rozhodnutie starostu v rámci vymedzenej kompetencie (uzn.11/2007 z 23.8.2007)	1 974	- 4 414 + 3 603	30 323
26	30. 9. 2019	Zmeny v transferoch podľa rozhodnutia príslušných ministerstiev SR	20 373	24 438	26 258
27	1. 10. 2019	Rozhodnutie starostu v rámci vymedzenej kompetencie (uzn.11/2007 z 23.8.2007)	28	- 6 854 + 6 854	26 286
28	24.10.2019	Návrh RO obecné zastupiteľstvo neschválilo	17 000	- 17 000	26 286
29	24.10.2019	Rozhodnutie OZ o rozpočtových zmenách – schválené uznesením číslo 113/2019 z 24.10.2019	0	- 4 600 + 4 600	26 286
30	24.10.2019	Návrh RO obecné zastupiteľstvo neschválilo	0	- 1 250 + 1 250	26 286

31	24.10.2019	Rozhodnutie OZ o rozpočtových zmenách – schválené uznesením číslo 115/2019 z 24.10.2019	0	- 2 500 + 2 500	26 286
32	24.10.2019	Návrh RO obecné zastupiteľstvo neschválilo	0	- 539 + 539	26 286
33	31.10.2019	Zmeny v transferoch podľa rozhodnutia príslušných ministerstiev SR	6 462	- 10 + 309	32 449
34	4. 11. 2019	Rozhodnutie starostu v rámci vymedzenej kompetencie (uzn.11/2007 z 23.8.2007)	374	- 18 158 + 18 158	32 823
35	27.11.2019	Rozhodnutie OZ o rozpočtových zmenách – schválené uznesením číslo 123/2019 z 27. 11.2019	0	- 2 000 + 2 000	32 823
36	30.11.2019	Zmeny v transferoch podľa rozhodnutia príslušných ministerstiev SR	10 712	10 712 - 29 370	62 193
37	1. 12. 2019	Rozhodnutie starostu v rámci vymedzenej kompetencie (uzn.11/2007 z 23.8.2007)	13 514	- 4 018 + 4 018	75 707
38	1. 12. 2019	Rozhodnutie starostu v rámci vymedzenej kompetencie (uzn.11/2007 z 23.8.2007)	- 4 711	9 765	61 531
39	31.12.2019	Zmeny v transferoch podľa rozhodnutia príslušných ministerstiev SR	- 2 818	- 32 + 32	58 713
Upravený rozpočet k 31. 12. 2019			1 678 733	1 620 020	58 713

Pôvodný rozpočet obce bol po poslednej rozpočtovej zmene k **31. 12. 2019** upravený v príjmoch smerom nahor na konečných **1 678 733 eur** a vo výdavkoch na konečných **1 620 020 eur**. To znamená, že pôvodne plánovaný prebytok **59 901 eur** bol po poslednej zmene upravený na **58 713 eur** – plánované príjmy boli o túto sumu rozpočtované vyššie ako výdavky.

2.1 Plnenie bežného rozpočtu obce – bežné príjmy a výdavky

Bežné príjmy (BP) obce vrátane vlastných príjmov ZŠ

Upravený rozpočet BP v € (vrátane ZŠ) na rok 2019	Skutočnosť k 31.12.2019 v €	% plnenia
1 532 701,00	1 504 495,20	98,15

Bežné príjmy		Schválený rozpočet v celých €	Upravený rozpočet v celých €	Skutočnosť 31.12.2019 v €
	<i>Vlastné bežné príjmy obce – daňové a nedaňové spolu – kód zdroja 41</i>	927 730	942 796	918 005,15
	<i>Príjmy z dotácií a grantov spolu – kódy zdroja 111, 11H, 11T1, 71</i>	456 018	527 534	527 529,18
A	Bežné príjmy obce spolu (bez ZŠ)	1 383 748	1 470 330	1 445 534,33
B	Vlastné príjmy ZŠ s MŠ, vrátane ŠKD, CVC a ŠJ ZŠ	67 000	62 371	58 960,87
A+B=C	Bežné príjmy obce a ZŠ spolu	1 450 748	1 532 701	1 504 495,20

Bežné výdavky (BV) obce vrátane základnej školy

Upravený rozpočet BV v € (vrátane ZŠ) na rok 2019	Skutočnosť k 31. 12. 2019 v €	% plnenia
1 406 529,00	1 363 796,24	96,96

Bežné výdavky		Schválený rozpočet v celých €	Upravený rozpočet v celých €	Skutočnosť 31.12.2019 v €
A	Bežné výdavky obce	573 785	589 759	547 296,97
B	Bežné výdavky základnej školy s MŠ, vrátane ŠKD, CVCČ, ŠJ MŠ a ŠJ ZŠ	789 027	816 770	816 499,27
A+B=C	Bežné výdavky obce a ZŠ s MŠ spolu	1 362 812	1 406 529	1 363 796,24

2.2 Plnenie kapitálového rozpočtu obce v roku 2019

Kapitálové príjmy (KP)

Upravený rozpočet KP v € (vrátane ZŠ) na rok 2019	Skutočnosť k 31. 12. 2019 v €	% plnenia
5 000,00	1 547,38	30,95

Kapitálové príjmy		Schválený rozpočet v celých €	Upravený rozpočet v celých €	Skutočnosť 31.12.2019 v €
D	Kapitálové príjmy obce (bez ZŠ)	5 000	5 000	1 547,38
E	Kapitálové príjmy základnej školy	0	0	0
D+E=F	Kapitálové príjmy obce a ZŠsMŠ spolu	5 000	5 000	1 547,38

Kapitálové príjmy mala len obec za predané obecné pozemky. Základná škola kapitálové príjmy v priebehu roka 2019 žiadne nemala.

Kapitálové výdavky (KV)

Upravený rozpočet KV v € (vrátane ZŠ) na rok 2019	Skutočnosť k 31. 12. 2019 v €	% plnenia
179 825,00	94 810,14	52,72

Kapitálové výdavky		Schválený rozpočet v eurách	Upravený rozpočet v celých €	Skutočnosť 31.12.2019 v €
D	Kapitálové výdavky obce	25 000	146 545	61 530,64
E	Kapitálové výdavky ZŠsMŠ – rekonštrukcia kotolne, sporák do ŠJ ZŠ	0	33 280	33 279,50
D+E=F	Kapitálové výdavky obce a ZŠsMŠ spolu	200 500	179 825	94 810,14

Skutočné plnenie kapitálových výdavkov k 31. 12. 2019 bolo v kvantitatívnom vyjadrení oproti plánu o 85 015 eur nižšie.

2.3 Plnenie rozpočtu finančných operácií obce v roku 2019

Príjmové finančné operácie obce

Upravený rozpočet finančných operácií na rok 2019 v €	Skutočnosť k 31.12.2019 v €	% plnenia
141 032,00	75 726,08	53,69

Príjmové finančné operácie		Schválený rozpočet v celých €	Upravený rozpočet v celých €	Skutočnosť 31.12.2019 v €
	<i>Prostriedky z predchádzajúcich rokov</i>	0	30 000	30 000,00
	<i>Prevod FP z Rezerv. fondu podľa rozhodnutia OZ</i>	25 000	103 420	35 552,02
	<i>Prijaté finančné zábezpeky od nájomníkov BD</i>	0	7 608	7 607,23
	<i>IOMO – odvod SP do ŠR</i>	0	4	4,00
G	Príjmové finančné operácie obce	25 000	141 032	73 163,25
H	Príjmové finančné operácie ZŠsMŠ	0	0	2 562,83
G + H	Príjmové finančné operácie obce a ZŠsMŠ spolu	0	141 032	75 726,08

Skutočné príjmové finančné operácie obce ku koncu roka spolu v sume **75 726,08 eur**, čo je plnenie na 53,69 % (z toho obec mala príjmy z FO v sume 73 163,25 eur a škola 2 562,83 eur). Z Rezervného fondu boli zapojené do rozpočtu obce cez finančné príjmové operácie vlastné prostriedky v čiastke 35 552,02 eur, ďalej finančné prostriedky zo ŠR z minulých období v sume 30 000,- eur (na pokračujúcu rekonštrukciu a modernizáciu hasičskej zbrojnice), cudzie zdroje – prijatá zábezpeka od nájomníkov BD č. 1477 v sume 7 607,23 eur a ostatné príjmy – IOMO v sume 4,00 eurá, ktoré sú príjmami ŠR, kde boli aj odvodené. Skutočné príjmové finančné operácie v škole boli v sume 2 562,83 eur, čo je vybratá zábezpeka od rodičov detí na stravu.

Výdavkové finančné operácie obce

Upravený rozpočet finančných operácií na rok 2019 v €	Skutočnosť k 31. 12. 2019 v €	% plnenia
33 666,00	33 665,92	100,00

Výdavkové finančné operácie		Schválený rozpočet v celých €	Upravený rozpočet v celých €	Skutočnosť 31.12.2019 v €
	Splátky bankového úveru SZRB na TV k byt. domu	8 544	8 544	8 544,00
	Splátky istiny úveru ŠFRB na bytový dom + TV	14 411	15 038	15 037,92
	FO – splátky istiny z bankového úveru na VO	10 080	10 080	10 080,00
	Ostatné výdavkové finančné operácie – odvod IOMO	0,00	4	4,00
G	Výdavkové finančné operácie obce	33 035	33 666	33 665,92

Výdavky z finančných operácií na rok 2019 obec v rozpočte pôvodne plánovala na splácanie istiny bankového úveru na verejné osvetlenie (10 080,00 eur), splácanie istín úverov zo ŠFRB (14 411,00 eur) a SZRB (8 544,00 eur), ktoré si obec zobrala v minulom účtovnom období na kúpu bytového domu v centre obce a technickej vybavenosti k nemu.

2.4 Výsledok rozpočtového hospodárenia roku 2019 a jeho rozdelenie

Výsledok rozpočtového hospodárenia zistený po zúčtovaní celkových príjmov a výdavkov ako výsledok ich súhrnnej bilancie v rozpočte obce podľa príslušných platných ustanovení zákona NR SR číslo 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o z menách a doplnení niektorých zákonov dokumentuje nasledovná tabuľka údaje v nej sú uvádzané v eurách:

Spolu za Obec a ZŠ s MŠ	Rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Bežný rozpočet			
Bežné príjmy	1 450 748,00	1 532 701,00	1 504 495,20
Bežné výdavky	1 362 812,00	1 406 529,00	1 363 796,24
Prebytok bežného rozpočtu	87 936,00	126 172,00	140 698,96
Kapitálový rozpočet			
Kapitálové príjmy	5 000,00	5 000,00	1 547,38
Kapitálové výdavky	25 000,00	179 825,00	94 810,14
Schodok kapitálového rozpočtu	-20 000,00	-174 825,00	-93 262,76
Výsledok hospodárenia bežného a kapitálového rozpočtu v r. 2019	67 936,00	- 48 653,00	47 436,20
Finančné operácie			
Príjmové finančné operácie	25 000,00	141 032,00	75 726,08
Výdavkové finančné operácie	33 035,00	33 666,00	33 665,92
Zostatok finančných operácií	- 8 035,00	107 366,00	42 060,16
Príjmy spolu	1 480 748,00	1 678 733,00	1 581 768,66
Výdavky spolu	1 420 847,00	1 620 020,00	1 492 272,30
Rozdiel príjmov a výdavkov	59 901,00	58 713,00	89 496,36

Celkové skutočné **bežné a kapitálové príjmy obce spolu** (1 506 042,58 eur) boli v danom roku vyššie ako celkové skutočné **bežné a kapitálové výdavky spolu** (1 458 606,38 eur) o 47 436,20 €, teda výsledkom celkového rozpočtového hospodárenia obce v roku 2019 podľa § 2 písm. b) a c) a § 10 ods.3 písm. a) a b) zákona NR SR č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v platnom znení je **prebytok** v sume **47 436,20 €**.

Bilancia bežného rozpočtu (bežných príjmov a bežných výdavkov) ukazuje, že obec dosiahla prebytok **140 698,96 eur**. **Bilancia kapitálového rozpočtu** (kapitálových príjmov a kapitálových výdavkov) ukazuje, že obec vykázala schodok kapitálového rozpočtu v sume **93 262,76 eur**, ktorý bol počas roka krytý:

- finančnými prostriedkami **z prebytku bežného rozpočtu** spolu v sume **37 790,74 eur** (obec: 4 590,00 eur na ozvučenie do kina, 897,62 eur radlica na traktor (len časť), 1 728,62 eur PD na ČOV k BD 1477 a pre ZŠ na dofinancovanie rekonštrukcie kotolne 30 574,50 eur),
- finančnými prostriedkami **z Rezervného fondu zapojenými do rozpočtu** obce v roku 2019 cez príjmové finančné operácie v sume **25 472,02 eur** (z toho 22 767,02 eur na schválené kapitálové výdavky obce - zakúpenie osobného obecného auta a spolufinancovanie rekonštrukcie a modernizácie DHZ a 2 705,00 eur pre ZŠ na nákup sporáka do ŠJ MŠ – pozn. schválené 3 420 eur, vrátené zo ZŠ 715,00 eur),
- **finančnými prostriedkami z účelovej dotácie zo ŠR minulých rokov**, zapojenými do rozpočtu cez príjmové finančné operácie z osobitného účtu, na úhradu výdavkov spojených s realizáciou rekonštrukcie a modernizácie hasičskej zbrojnice v sume **30 000,00 eur**.

Celkový rozdiel príjmov a výdavkov obce v roku 2019 predstavuje sumu **89 496,36 eur**, v ktorej je započítaná čiastka výsledku hospodárenia, vrátane nevyčerpanej účelovej dotácie na potraviny (47 436,20 eur) a zostatku finančných operácií obce a ZŠsMŠ z roku 2019 (spolku 42 060,16 eur).

Zo sumy výsledku hospodárenia – prebytku **47 436,20 eur** je potrebné **vyľúčiť** sumu nespotrebovanej **účelovej dotácie z ÚPSVaR na potraviny** v školských jedálňach ZŠ a MŠ v čiastke 6 627,62 eur, prijatú v roku 2019 (47 436,20 eur – 6 627,62 eur = 40 808,58 eur), ktorá môže byť čerpaná v nasledujúcom účtovnom období.

Ďalej je treba odpočítať sumu 5 514,48 eur, ktorá predstavuje **povinný prídel** do Fondu opráv a údržby k BD č. 1477 z nájomného v roku 2019, vedeného na samostatnom bankovom účte (221.107); vinkuláciu FP v sume 5 264,88 eur v prospech ŠFRB, ku ktorej je obec zmluvne zaviazaná, a ktorá je tiež evidovaná na osobitnom bankovom účte (221.106.2). Po vylúčení prostriedkov s osobitným určením použitia, je možné zvyšok prebytku v sume **30 029,22 eur použiť** ako zdroj tvorby rezervného fondu, s pripočítaním sumy **20,07 eur**, čo je nespotrebovaná dotácia ZŠsMŠ, odvedená z účtu školy na účet obce až po 31.12.2019 (v januári 2020).

Tak isto zdrojom tvorby Rezervného fondu bude aj zostatok finančných operácií roku 2019 v sume **42 060,16 eur**, po odpočítaní čiastky 7 607,23 eur, čo sú prijaté cudzie prostriedky v r. 2019 od nájomníkov BD na zmluvnú zábezpeku nájomného, odvedené na samostatný bankový účet obce (221.106.1). Zvyšok zostatku finančných operácií predstavuje sumu **34 452,93 eur** (42 060,16 eur – 7 607,23 eur = 34 452,93 eur).

Zdroj tvorby RF predstavuje spolu sumu 30 029,22 eur + 20,07 eur + 34 452,93 eur = **64 502,22 eur** po schválení záverečného účtu za rok 2019.

3. Plán rozpočtu na roky 2020 - 2022

3.1 Príjmy celkom

	Skutočnosť k 31.12.2019	Plán na rok 2020	Plán na rok 2021	Plán na rok 2022
Príjmy celkom	1 581 768,66	1 584 595	1 571 809	1 621 480
<i>z toho :</i>				
Bežné príjmy obce	1 445 534,33	1 455 356	1 493 015	1 542 686
Kapitálové príjmy	1 547,38	2 000	2 000	2 000
Finančné príjmy	75 726,00	50 445	0	0
Rozpočtované potraviny ŠJ MŠ, ŠJ ZŠ	25 459,66	26 000	26 000	26 000
Príjmy RO – ZŠ s MŠ s právnou subjektivitou	33 501,21	50 794	50 794	50 794

Poznámka: Sumy skutočných príjmov v eurách a centoch, plánované príjmy na roky 2019 – 2021 v celých eurách

3.2 Výdavky celkom

	Skutočnosť k 31.12.2019	Plán na rok 2020	Plán na rok 2021	Plán na rok 2022
Výdavky celkom	1 492 272,30	1 563 176	1 439 295	1 436 391
<i>z toho :</i>				
Bežné výdavky obce	547 296,97	678 121	606 685	603 781
Kapitálové výdavky	94 810,14	52 445	0	0
Finančné výdavky	33 665,92	33 664	33 664	33 664
Výdavky RO - ZŠ s MŠ s právnou subjektivitou	816 499,27	798 946	798 946	798 946

Poznámka: Sumy skutočných výdavkov v eurách a centoch, plánované výdavky na r. 2019 – 2021 v celých eurách

4. Bilancia aktív a pasív k 31. 12. 2019 v celých €

4.1 Aktíva a pasíva za materskú účtovnú jednotku – obec bez základnej školy

A K T Í V A	KZ k 31.12.2018	KZ k 31.12.2019
A) Neobežný majetok spolu (netto)	3 016 512	2 996 264
z toho :		
• Dlhodobý nehmotný majetok	34 976	32 020
• Dlhodobý hmotný majetok	2 509 616	2 492 324
• Dlhodobý finančný majetok	471 920	471 920
B) Obežný majetok spolu	279 418	371 446
z toho :		
• Zásoby	10 234	14 051
• Pohľadávky	8 366	44 836
• Finančný majetok	235 034	259 422
• Poskytnuté návratné fin. výpomoci krátk.	0	0
• Transfery obce jej RO, PO	25 784	53 137
C) Časové rozlíšenie – náklady BO	9 371	9 234
D) Vzťahy k účtom klientov štát. pokladnice	0	0
Majetok spolu	3 305 301	3 376 944

Poznámka: Sumy aktív za roky 2018 a 2019 uvádzané v celých eurách

P A S Í V A	KZ k 31.12.2018	KZ k 31.12.2019
A) Vlastné imanie	1 870 764	2 023 710
z toho :		
• Oceňovacie rozdiely	11 188	11 188
• Zákonný RF a ostatné fondy (od 1.1.2008)	0	0
• výsledok hospodárenia (VH)	1 859 576	2 012 522
z toho:		
1. Nevysporiadaný VH minul. rokov	1 703 569	1 859 576
2. VH za bežné účtovné obdobie	156 007	152 946
B) Záväzky spolu	867 860	798 191
z toho :		
• Rezervy	26 558	41
• Zúčtovanie medzi subjektmi VS	28 746	6 628
• Dlhodobé záväzky	655 675	649 305
z toho:		
1. záväzky zo sociálneho fondu	192	284
2. záväzky z nájmu	0	0
• Krátkodobé záväzky	55 789	59 707
• Bankové úvery a výpomoci	101 092	82 510
C) Časové rozlíšenie – výnosy BO	566 677	555 043
D) Vzťahy k účtom klien. štát.pokladnice	0	0
Vlastné imanie a záväzky spolu	3 305 301	3 376 944

Poznámka: Sumy pasív za roky 2018 a 2019 uvádzané v celých eurách

Ako vidno z porovnania konečného **čistého zostatku aktív**, obec zaznamenala zmenu oproti roku 2018, keď **celková hodnota aktív** k 31. 12. 2019 v **netto** vzrástla o **71 643** eur.

Obec vlastnila **dlhodobý neobežný majetok** k 31. 12. 2019 v celkovej **brutto** hodnote 4 261 420,99 eur (*k 31.12.2018 to bolo 4 211 961,34 eur*), v **čistom netto** vyjadrení to predstavuje hodnotu 2 996 263,99 eur (*k 31.12.2018 to bolo 3 016 512,13 eur*).

V položkách **dlhodobého majetku** nastala v roku 2019 oproti roku 2018 zmena – celková hodnota dlhodobého neobežného majetku vzrástla o **49 459,65 eur**, pričom **zvýšenie bolo spolu v sume 84 502,66 eur**, v tom: 14 990,00 eur dopravné prostriedky (*obstaranie osobného služobného vozidla*), 7 035,00 eur obstaranie samostatných hnutel'ných vecí (*ozvučovací systém do KD a radlica na traktor*) a obstaranie pozemkov v sume 473,51 eur. Obstaraný dopravný prostriedok, SHV a pozemky boli následne zaradené do užívania. Okrem toho je v prírastku zarátané aj obstaranie časti rekonštrukčných prác na požiarnej zbrojnici v sume 37 777,02 eur, ktoré ešte nie sú ukončené a budú pokračovať v ďalšom roku 2020 a obstaranie projektovej dokumentácie na ČOV pre bytový dom č. 1477 v sume 1 728,62 eur.

V sume **zníženia majetku 35 043,01 eur** je započítaná hodnota vyradených predaných nefunkčných dopravných prostriedkov v sume 10 927,26 eur (*nákladné auto a osobné auto Ford Galaxy*) a predaných pozemkov 1 617,24 eur podľa uznesení obecného zastupiteľstva. V celkovej sume úbytku obstarania je zarátaný aj majetok obstaraný v roku 2019 a následne zaradený do užívania, spolu v hodnote 22 498,51 eur (osobné auto, ozvučovací systém, radlica a pozemky).

Stav **dlhodobého finančného majetku** ostal v roku 2019 oproti roku 2018 bez pohybu – bez zmeny k 31.12.2019 (471 920,- eur).

Dlhodobé pohľadávky obec k 31.12.2019 neeviduje, tak ako ich neevidovala ani ku koncu roka 2018. Stav **krátkodobých pohľadávok** obce k 31. 12. 2019 sa oproti stavu k 31. 12. 2018 zvýšil zo sumy 8 365,70,- eur na sumu 44 835,93,- eur, pričom **krátkodobé pohľadávky** so zostatkovou dobou splatnosti do jedného roka sa zvýšili o 24 804,65 eur. Z celkovej sumy pohľadávok boli pohľadávky za 27 491,98 eur v lehote splatnosti. Pohľadávky v sume 17 343,95 eur sú po lehote splatnosti – niektoré z nich sa vymáhajú.

Významnou zložkou **krátkodobého finančného majetku** (KFM) obce sú finančné prostriedky na bankových účtoch, ktoré k 31. 12. 2019 predstavovali sumu **258 645,73 eur**, čo je v porovnaní so stavom k 31. 12. 2018 zvýšenie o 10,4 %, kedy bol stav 234 211,31 eur. Ceniny (66,15 eur) a peniaze v pokladnici (709,97) sa podieľajú na KFM ku koncu roka nevýznamnou hodnotou.

Vlastné imanie a záväzky – stav a pohyb (prírastok a úbytok)

O pohyboch oceňovacích rozdieloch z kapitálových účastín obec v roku 2019 neúčtovala. Počiatočná hodnota kmeňových akcií k 1.1.2019 v Stredoslovenskej vodárenskej prevádzkovej spoločnosti, a. s. (obec má v nej 13 880 ks realizovateľných cenných papierov po 34 €/1 ks) – sa rovná konečnej hodnote k 31. 12. 2019.

Na účte neusporiadaného VH (*riadok 124 súvahy*) bol zaznamenaný pohyb – *presun* kladného výsledku hospodárenia roku 2018 v sume 156 006,53 eur. Po zaúčtovaní tohto pohybu bol stav účtu *428-Nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov* k 31.12.2019 **1 859 575,83 €**.

Výsledok hospodárenia ako rozdiel medzi účtami výnosov účtovej triedy 6 a účtami nákladov účtovej triedy 5 v sume + **152 945,913 €** (výnosy sú väčšie ako náklady, preto má VH kladnú hodnotu)

V **dlhodobých** záväzkoch obec eviduje významný záväzok v sume **649 029,44 eur** z poskytnutého dlhodobého úveru zo ŠFRB na obstaranie bytového domu č. 1477 (v roku 2018), ktorý bude obec dlhodobo splácať. Významnou položkou **krátkodobých** záväzkov sú: záväzok voči ŠFRB (čiastka z dlhodobého úveru poskytnutého zo ŠFRB na obstaranie obecného bytového domu č. 1477 a technickú vybavenosť k nemu, ktorá bude splatená do konca roka 2020 v sume 21 059,52 eur), záväzky voči zamestnancom (18 239,63 eur), voči dodávateľom za dodané tovary a služby v decembri 2019, ktorých doba splatnosti ešte k 31. 12. 2019 neuplynula (5 688,61 eur) a záväzky voči DÚ a orgánom sociálneho a zdravotného poistenia spolu (3 239,92 eur + 11 125,48 eur). Krátkodobé záväzky (okrem krátkodobej časti úveru splatnej do konca roka) boli v určených dobách splatnosti vyrovnané v priebehu januára 2020. Obec neevidovala k 31.12.2019 **žiadne záväzky po lehote splatnosti**, všetky záväzky obce sú v lehote splatnosti.

Významné položky **časového rozlíšenia pasív** zaznamenala obec len vo výnosoch budúcich období. Sú uvedené v nasledovnej tabuľke v porovnaní s minulým účtovným obdobím:

(v eurách)

	31.12.2018	31.12.2019
Výnosy z dlhodobého nájmu hrobových miest (platené na 10 rokov)	6 894,12	4 251,66
Výnosy z novozisteného DM obce	20 197,29	18 855,29
Výnosy z kapitál. transferu na obstaranie kontajnerov (z Recykl. fondu)	5 529,44	4 096,59
Výnosy z daru MV SR – technické zhodnotenie špeciál. hasič. auta	55 220,86	33 686,86
Výnosy z kapitál. transferu na obstaranie UPD ÚP obce (zo ŠR)	12 242,10	11 207,50
Výnosy z kapitál. transferu - obstaranie kamerového systému (zo ŠR)	10 134,23	8 811,83
Výnosy z kapitál. transferu – časť kúpnej ceny obstaraného obecného bytového domu č 1477+ technickej vybavenosti k BD (z MDVRR SR)	456 445,10	444 111,43
Výnosy z kapitál. transferu – „Rekonštrukcia a modernizácia požiarnej zbrojnice DHZ Valaská Belá“ (zo ŠR)	0,00	30 000,00
Významné položky VBO spolu	566 663,14	555 021,36

4.2 Aktíva a pasíva za konsolidovaný celok – **obec spolu so základnou školou**

A K T Í V A	KZ k 31.12.2018	KZ k 31.12.2019
A) Neobežný majetok spolu (netto)	3 258 116	3 184 865
z toho :		
• Dlhodobý nehmotný majetok	34 976	32 020
• Dlhodobý hmotný majetok	2 751 220	2 680 925
• Dlhodobý finančný majetok	471 920	471 920
B) Obežný majetok spolu	307 396	384 914
z toho :		
• Zásoby	14 951	18 122
• Zúčtovanie transferov medzi subjekty VS	0	0
• Pohľadávky	8 542	46 019
• Finančný majetok	283 903	320 773
• Poskytnuté návrat. fin. výpomoci krátkod.	0	0
C) Časové rozlíšenie – náklady BO, PBO	10 351	10 888
D) Vzťahy k účtom klientov štát. pokladnice	0	0
Majetok spolu	3 575 863	3 580 667

P A S Í V A	KZ k 31.12.2018	KZ k 31.12.2019
A) Vlastné imanie	1 870 103	2 025 412
z toho :		
• Oceňovacie rozdiely	11 188	11 188
• Zákonný RF a ostatné fondy	0	0
• výsledok hospodárenia (VH)	1 858 915	2 014 224
z toho:		
1. Nevysporiadaný VH minul. rokov	1 703 846	1 858 914
2. VH za bežné účtovné obdobie	155 069	155 310
B) Záväzky spolu	952 885	863 267
z toho :		
• Rezervy	26 558	41
• Zúčtovanie medzi subjektmi VS	28 746	6 628
• Dlhodobé záväzky	656 946	651 789
z toho:		
1. záväzky zo sociálneho fondu	1 464	2 768
2. záväzky z nájmu	0	0
• Krátkodobé záväzky	139 543	122 299
• Bankové úvery a výpomoci	101 092	82 510
C) Časové rozlíšenie – výdavky BO, výnosy BO	752 875	691 988
D) Vzťahy k účtom klientov štát. pokladnice	0	0
Vlastné imanie a záväzky spolu	3 575 863	3 580 667

Poznámka: Sumy aktív a pasív za roky 2018 a 2019 uvádzané v celých eurách

Stav a pohyb dlhodobého neobežného majetku KC (prírastok a úbytok)

Stav dlhodobého neobežného majetku KC v **obstarávacej cene** vzrástol k 31. 12. 2019 eur na **5 048 810,20 eur**, čo je nárast o 1,0 % – v peňažnom vyjadrení je to zvýšenie o 52 163,75 eur oproti sume 4 996 646,45 eur evidovanej k 31. 12. 2018.

Zostatková hodnota neobežného majetku KC v netto hodnote k 31. 12. 2019 bola **3 184 865,28 eur**, čo je oproti roku stavu k 31.12.2018 (kedy bola evidovaná netto hodnota majetku KC v sume 3 258 116,32 eur) zníženie **netto** hodnoty majetku o 73 251,04 (2,2 %).

V položkách dlhodobého neobežného hmotného majetku nastala oproti roku 2018 zmena – celková hodnota dlhodobého hmotného neobežného majetku vzrástla o **89 910, eur** (v tom o sumu 14 990,00 eur za obstaranie osobného služobného motorového vozidla Renault; pozemkov spolu v hodnote 473,51); samostatne hnutelných vecí spolu v sume 9 739,10 eur (sporák v ŠJ ZŠ, ozvučovací zariadenie v KD, radlica na traktor). Obstarané vozidlo, pozemky a SHV boli následne zaradené do užívania.

Okrem toho je v prírastku zarátané aj obstaranie časti rekonštrukčných prác na požiarnej v sume 37 777,02 eur, ktoré ešte nie sú ukončené a pokračujú v ďalšom roku 2020 a obstaranie projektovej dokumentácie na ČOV pre BD č. 1477 v sume 1728,62 eur.

V sume zníženia hodnoty hmotného neobežného majetku v sume **37 747,11 eur** je započítaná cena majetku vyradeného v dôsledku prebytočnosti, opotrebovanosti a morálneho zastarania a predaných pozemkov).

Úbytok dlhodobého neobežného majetku za KC (po vyradení zničeného, morálne zastaralého, neupotrebitelného a predaného majetku) bol evidovaný v KC týchto položkách: v položke „*pozemky*“ zaznamenala úbytok v rámci KC len obec v hodnote 1 617,24 eur, v položke majetku „*dopravné prostriedky*“ tiež len obec v hodnote 10 927,26 eur;

v položke „obstaranie DHM“ zníženie o 25 202,61 eur, čo je suma majetku zaradeného z účtu obstarania (042) na príslušné majetkové účty (031-pozemky, 022-SHV a 023-Dopravné prostriedky). O tieto hodnoty zníženia na účte obstarania sa majetkové účty zvýšili (spolu v sume 25 202,61 eur).

Stav a pohyb vlastného imania KC (prírastok a úbytok)

V rámci KC obec v položke vlastného imania „Oceňovacie rozdiely z preceňovania majetku“ žiadne hodnoty nezaznamenala, v položke „Oceňovacie rozdiely z kapitálových účastín“ evidovala hodnoty bez pohybu (rovnaké na konci účtovného obdobia ako boli na začiatku obdobia), „zákonný rezervný fond“ ani iné fondy nevytvorila. Výsledná suma položky „Nevysporiadaného výsledku hospodárenia minulých rokov“ – k 31. 12. 2019 po presune VH minulých rokov bola 1 858 914,19 €. Ďalšiu položku vlastného imania „Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie“ ovplyvnila hlavne materská ÚJ, ktorá dosiahla v roku 2019 kladný hospodársky výsledok 152 945,91 €. Dcérska ÚJ – základná škola dosiahla kladný výsledok hospodárenia v sume 2 363,63,00 €. **Konsolidovaný výsledok hospodárenia** za účtovné obdobie bol zaznamenaný v sume **155 309,54 €**.

Obec v rámci KC zaznamenala len **minimálne výdavky budúcich období** spolu v sume 21,86 eura, ale významnejšie sumy položiek časového rozlíšenia zaznamenala **vo výnosoch budúcich období** tak materská ÚJ – obec, ako aj dcérska ÚJ – ZŠ. Sú uvedené v nasledovnej tabuľke v porovnaní s minulým účtovným obdobím (k 31.12. 2018):

(v eurách)

Výnosov budúcich období	31.12.2018	31.12.2019
Obec - prijaté a nepotrebované FP z KT (účet 384) zo ŠR a RF	539 571,73	531 914,21
ZŠsMŠ - prijaté a nepotrebované FP z KT (účet 384) zo ŠR	185 342,60	135 582,22
Obec - Výnosy z nájmu hrobových miest (platené na 10 rokov)	6 894,12	4 251,86
Obec - novozistený neodpísaný DM obce z MO (šatne na futb.ihr.)	20 197,29	18 855,29
ZŠsMŠ - ostatné položky	855,60	1 361,94
Položky VBO spolu	752 861,34	691 965,52

Významné položky časového rozlíšenia pasív, ktoré zaznamenala obec vo výnosoch budúcich období sú uvedené v nasledovnej tabuľke v porovnaní s minulým účtovným obdobím. V poslednom riadku je informácia o sume významných výdavkov budúcich období aj za dcérsku ÚJ – ZŠsMŠ:

(v eurách)

	31.12.2018	31.12.2019
Výnosy z dlhodobého nájmu hrobových miest (platené na 10 rokov)	6 894,12	4 251,66
Výnosy z novozisteného DM obce	20 197,29	18 855,29
Výnosy z kapitál. transferu na obstaranie kontajnerov (z Recyklač. f.)	5 529,44	4 096,59
Výnosy z daru MV SR – technické zhodnotenie špeciál. hasič. auta	55 220,86	33 686,86
Výnosy z kapitál. transferu na obstaranie UPD ÚP obce (zo ŠR)	12 242,10	11 207,50
Výnosy z kapitál. transferu - obstaranie kamerového systému (zo ŠR)	10 134,23	8 811,83
Výnosy z kapitál. transferu – časť kúpnej ceny obstaraného obecného bytového domu č 1477+ technickej vybavenosti k BD (z MDV SR)	456 445,10	444 111,43

Výnosy z kapitál. transferu – „Rekonštrukcia a modernizácia požiarnej zbrojnice DHZ Valaská Belá“ (zo ŠR)	0,00	30 000,00
Významné položky VBO spolu	566 663,14	555 021,36
Významné položky VBO spolu evidované v dcérskej ÚJ	185 342,60	135 582,22

Obec účtovala v roku 2019 na strane D účtu 384 – *Výdavky budúcich období* o prijatom účelovom kapitálovom transfere zo ŠR na „Rekonštrukciu a modernizáciu Požiarnej zbrojnice DHZ Valaská Belá“ v čiastke **30 000,00.- eur**. Na strane MD účtu 384* účtovala tak obec, ako aj dcérska ÚJ znižovanie stavu majetku obstaraného z účelových kapitálových transferov poskytnutých v minulých účtovných obdobiach, a to o sumu plánovaných odpisov tohto majetku.

5. Vývoj pohľadávok a záväzkov

5.1 Pohľadávky, záväzky, úvery **za materskú účtovnú jednotku (obec)**

5.1.1 Pohľadávky obce

Dlhodobé pohľadávky obec k 31.12.2019 neviduje, tak ako ich nevidovala ani ku koncu roka 2018. Stav **krátkodobých pohľadávok** materskej ÚJ – obce sa k 31. 12. 2019 oproti stavu k 31. 12. 2018 zvýšil zo sumy 8 365,70,- eur na sumu 44 835,93,- eur, pričom krátkodobé pohľadávky so zostatkovou dobou splatnosti do jedného roka sa zvýšili o 24 804,65 eur. Z celkovej sumy pohľadávok boli pohľadávky za 27 491,98 eur v lehote splatnosti. Pohľadávky v sume 17 343,95 eur sú po lehote splatnosti – niektoré z nich sa exekučne vymáhajú.

Významné pohľadávky podľa položiek súvahy	Riadok súvahy	Suma pohľadávok k 31.12.2019 v €	Opis
Odberatelia	061	4 223,93	Rôzne pohľadávky z odberateľských vzťahov
Pohľadávky z nedaňových príjmov obce	068	4 026,48	Poplatky za KO, nájmy z bytov. a nebytových priestorov, poplatky za opatrovateľskú službu,
Pohľadávky z nedaňových príjmov obce	069	1 835,89	Pohľadávky za daň z nehnuteľností, v nevýznamnej sume (33,58 eur) daň za psa
Iné pohľadávky	081	33 718,29	Zábezpeka, nájomné za byty v BD č. 1477 a zálohy na služby vybraté správcom a neodvedené na účet obce

5.1.2 Záväzky obce

V **dlhodobých** záväzkoch obec eviduje významný záväzok v sume **649 020,92 eur** z poskytnutého dlhodobého úveru zo ŠFRB na obstaranie bytového domu č. 1477 (v roku 2018), ktorý bude obec splácať viac ako 5 rokov.

Významnou položkou **krátkodobých** záväzkov sú: záväzok voči ŠFRB (čiastka z dlhodobého úveru poskytnutého zo ŠFRB na obstaranie obecného bytového domu č. 1477 a technickú vybavenosť k nemu, ktorá bude splatená do konca roka 2020 v sume 21 059,52 eur), záväzky voči zamestnancom (18 239,63 eur), voči dodávateľom za dodané tovary a služby v decembri 2019, ktorých doba splatnosti ešte k 31. 12. 2019 neuplynula (5 688,61 eur) a záväzky voči DÚ a orgánom sociálneho a zdravotného poistenia spolu (3 239,92 eur +

11 125,48 eur). Krátkodobé závazky (okrem krátkodobej časti úveru splatnej do konca roka) boli v určených dobách splatnosti vyrovnané v priebehu januára 2020.

Významné závazky	Hodnota závazku v €	Opis
321.000 – Dodávatelia	5 688,61	DF z r. 2019 za rôzne služby, el. energiu a vodu splatné v roku 2020
331.100 – Zamestnanci	18 239,63	Mzdy vyplácané na osobné účty a z pokladne – za XII/2019
336.10* – zákonné odvody	11 125,48	Zákonné odvody – zdrav., soc., dôchodkové – za XII/2019
342.000 – Daň z príjmu FO	3 239,92	Daň z príjmu FO zo závislej činnosti a daň. bonus – za XII/2019
479.10* – ostatné závazky	21 059,52	Časť úveru poskytnutého zo ŠFRB splatná do 31.12.2020

5.1.3 Úvery obce

Obec v roku 2019 splácala dva dlhodobé úvery, z ktorých nemá splatené istiny k 31.12.2019 spolu s úrokmi v sume **82 509,89 eur**:

- v roku 2019 riadne splácala termínovaný dlhodobý úver poskytnutý v minulých rokoch 2016 a 2017 zo VÚB, a. s. (spolu v čiastke 60 446,64 eur) na financovanie nákladov na rekonštrukciu verejného osvetlenia v obci Valaská Belá. Peňažné prostriedky banka poskytla v rámci úverového vzťahu formou priamej úhrady faktúr v banke na účet dodávateľa prác z úverového účtu (nepripísaný úver). Obec zaplatením faktúr úver vyčerpana a zmluvne je zaviazaná vrátiť poskytnuté prostriedky v záväzných pravidelných mesačných splátkach v sume 840,- eur od 25.3.2017 do 25.2.2023 vrátane. Do 31. 12. 2019 už **obec splatila spolu 28 560,- eur** z istiny a k tomu aj zmluvné úroky z úveru v sume 1 196,14 eur. Výška úroku z úveru je podľa zmluvy pohyblivá, vypočítaná bankou pre každé úrokové obdobie ako súčet sadzby EURIBOR a marže vo výške 0,89 p. a., pričom každé úrokové obdobie je 6 mesiacov. **Nesplatená výška istiny k 31.12.2019 predstavuje sumu 31 886,64 eur + úroky 336 eur.**
- V bežnom účtovnom období obec splácala ďalší úver, ktorý jej ešte v roku 2018 poskytla Slovenská záručná a rozvojová banka, a. s., na zaplatenie časti kúpnej ceny obstarávanej technickej vybavenosti k obecnému bytovému domu č. 1477. Suma poskytnutého úveru bola **59 805,25 eur**, išlo tiež o nepripísaný úver, finančné prostriedky boli z banky prevedené priamo na účet predávajúceho po splnení všetkých zmluvných podmienok. Do 31. 12. 2019 **obec splatila** banke z tohto úveru podľa zmluvy čiastku **9 968,- eur** z istiny a úroky v sume 563,65 eur. Dátum splatnosti úveru zo SZRB, a. s. je do 21. 10. 2025. **Nesplatená výška istiny k 31.12.2019 predstavuje sumu 49 837,25 eur + úroky 450,00 eur.**

5.2 Pohľadávky, závazky, úvery **za konsolidovaný celok (KC)**

5.2.1 Pohľadávky KC

Konsolidovaný celok vykazuje k 31.12.2019 **významné krátkodobé pohľadávky** spolu v sume 43 804,59 €, čo je veľké zvýšenie oproti stavu k 31.12.2018 (6 874,40 eur). **Dlhodobé pohľadávky KC neviduje žiadne.** Vykázané významné krátkodobé pohľadávky eviduje len materská účtovná jednotka - Obec Valaská Belá, z čoho najväčšie pohľadávky v skupine „iné pohľadávky“ sú neodvedené nájmy, zálohy na služby

a zábezpeky vybraté správcom BD č. 1477 a neodvedené do konca roka na účet obce a ešte aj neuhradené platby od nájomníkov BD.

Významné pohľadávky podľa položiek súvahy	Riadok súvahy	Suma pohľadávok k 31.12.2019 v €	Opis
Odberatelia	064	4 223,93	Rôzne pohľadávky z odberateľských vzťahov
Pohľadávky z nedaňových príjmov	071	4 026,48	Poplatky za KO, nájmy z bytov. a nebytových priestorov, poplatky za opatrovateľskú službu,
Pohľadávky z daňových príjmov	072	1 835,89	Pohľadávky za daň z nehnuteľností, v nevýznamnej sume (33,58 eur) daň za psa
Iné pohľadávky	084	33 718,29	Zábezpeka, nájomné za byty v BD č. 1477 a zálohy na služby vybraté správcom a neodvedené na účet obce

V sume pohľadávok z nedaňových príjmov (spolu 4 026,48 €) sú započítané: neuhradené nájmy za nebytové priestory v sume 1 773,22 €, nezaplatené poplatky za vývoz komunál. odpadu v sume 2 071,26 € a ostatok sú nevýznamné pohľadávky z poplatku za opatrovateľskú službu 182,00 €. Zo sumy pohľadávok z odberateľských vzťahov (4 223,93 €), boli niektoré pohľadávky uspokojené začiatkom roka 2020, ostatné obec vymáha v priebehu tohto účtovného obdobia. Pohľadávky za daň z nehnuteľností a za psa sú spolu v sume 1 835,89 €. V rámci KC v roku 2019 neboli tvorené opravné položky k pohľadávkam.

Pohľadávky, na ktoré sa zriadilo **záložné právo** a výška pohľadávok, pri ktorých má účtovná jednotka **obmedzené právo s nimi nakladať** obec v rámci svojho KC v danom účtovnom období nevykazuje.

5.2.2 Závazky KC

Závazky **po lehote splatnosti obec** v rámci **KC** **neviduje** žiadne.

Dlhodobé záväzky má len materská ÚJ – obec. Okrem nevýznamného záväzku zo Sociálneho fondu (SF 283,79 €), v nich eviduje významný záväzok v sume **649 020,92 €** z poskytnutého dlhodobého úveru zo ŠFRB na obstaranie bytového domu č. 1477 v roku 2018, ktorý bude obec splácať podľa zmluvy viac ako 5 rokov (40 rokov).

V **krátkodobých záväzkoch** KC bol zaznamenaný k 31. 12. 2019 konečný stav **122 299,06 €**, čo je oproti minulému obdobiu (140 814,62 €) **zníženie** krátkodobých záväzkov o 18 515,56 € (o 13,15 %). V sume krátkodobých záväzkov sú všetky záväzky v lehote splatnosti, z toho za obec je to suma 59 707,50€ a dcérsku ÚJ 62 591,56 €.

Významnou položkou **krátkodobých záväzkov obce v rámci KS** sú: záväzok voči ŠFRB (čiastka z dlhodobého úveru poskytnutého zo ŠFRB na obstaranie obecného bytového domu č. 1477 a technickú vybavenosť k nemu, ktorá bude splatená do konca roka 2020 v sume 21 059,52 €), záväzky voči zamestnancom (18 239,63 €), voči dodávateľom za dodané tovary a služby v decembri 2019, ktorých doba splatnosti ešte k 31. 12. 2019 neuplynula (5 688,61 €) a záväzky voči DÚ a orgánom sociálneho a zdravotného poistenia spolu (3 239,92 € + 11 125,48 €). Krátkodobé záväzky (okrem krátkodobej časti úveru splatnej do konca roka) boli v určených dobách splatnosti vyrovnané v priebehu januára 2020.

Významnou položkou **krátkodobých** závazkov dcérskej ÚJ – školy v rámci KS sú: neuhradené faktúry voči dodávateľom za dodané práce a služby (3 144,94 €), závazky voči zamestnancom (30 068,03 €), závazky voči DÚ a orgánom sociálneho a zdravotného poistenia spolu (4 610,23 € + 20 271,75 €). Krátkodobé závazky boli v určených dobách splatnosti vyrovnané v priebehu januára 2019, dodávateľské faktúry v priebehu ďalšieho obdobia roka.

Významné závazky		Hodnota závazku v € k 31.12. 2019	Opis
321.000 – Dodávatelia	obec	5 688,61	Dodávateľské faktúry vystavené v roku 2019 za služby, el. energiu a vodu,...neuhradené do 31.12.2019
	škola	3 144,94	
331.100 – Zamestnanci	obec	18 239,63	Mzdy vyplácané na osobné účty a z pokladnice – za 12/2019
	škola	30 068,03	
336.10* – zákonné odvody	obec	11 125,48	Zákonné odvody – zdravotné, sociálne, dôchodkové – za 12/2019
	škola	20 271,75	
342.000 – Daň z príjmu FO	obec	3 239,92	Daň z príjmu FO zo závislej činnosti a daňový bonus – za 12/2019
	škola	4 610,23	
479.10* – ostatné závazky	obec	21 059,52	Časť úveru poskytnut. zo ŠFRB splatná do 31.12.2020

Nevyrovnané závazky voči dodávateľom za dodané tovary a služby (účet 321 – Dodávatelia) sú spolu za KC 8 833,55 €, ďalej voči zamestnancom (účet 331 – Zamestnanci) spolu za KC 48 307,66 € a treťou významnou zložkou závazkov sú závazky za povinné zákonné poistenie (účet 336 – Zúčtovanie s orgánmi sociálneho a zdravotného poistenia) spolu za KC 31 397,23 €. Ostatné priame dane (účet 342) za KC sú v čiastke 7 850,15 €.

5.2.3 Úvery KC

V rámci konsolidovaného celku má **bankové úvery len obec**, z ktorých má nesplatené istiny k 31.12.2019 spolu s úrokmi v sume **82 509,89 eur**. Už sú podrobnejšie skomentované v bode „5.1.3 Úvery obce“.

6. Účtovný výsledok hospodárenia

6.1 Účtovný výsledok hospodárenia za **obec – materskú účtovnú jednotku**

Účtovný výsledok hospodárenia zistený z účtovníctva ako rozdiel výnosov a nákladov (rozdiel účtovných tried 6–Výnosy a 5–Náklady) predstavoval v **roku 2019** kladnú hodnotu **152 945,91 € po zdanení** za hlavnú činnosť obce (v roku 2018 bol kladný účtovný výsledok hospodárenia v sume 156 006,53 €). Podnikateľskú činnosť v danom účtovnom období obec neuskutočňovala.

Všetky **výnosy obce** v roku **2019** spolu predstavujú čiastku **1 091 397,14 €**. V porovnaní s celkovými výnosmi obce v roku 2018 (1 096 201,31 eur) sú nižšie o viac ako 0,50 %, čo je minimálny medziročný pokles výnosov. V kvantitatívnom vyjadrení je to oproti roku 2018 menej o **4 804,17 eur**.

Všetky **náklady obce** v roku **2019** spolu predstavujú čiastku **938 451,23 eur**. V porovnaní s celkovými nákladmi obce v roku 2018 (940 197,78 €) sú nižšie o 0,20 %, čo je oproti minulému roku úplne minimálne medziročné zníženie. V kvantitatívnom vyjadrení je to menej oproti roku 2018 o **1 743,55 eur**.

Účtovný výsledok hospodárenia obce, síce nie je krytý reálnym zostatkom peňazí, keďže nezohľadňuje naakumulované peňažné prostriedky z minulých účtovných období, ale ani platby, ktoré sa viažu na budúce účtovné obdobie (výnosy budúcich období), ale je dôležitým ekonomickým ukazovateľom toho, ako obec v konkrétnom účtovnom období roka 2019 hospodáril. Daňové priznanie k dani z príjmu Obce Valaská Belá za rok 2019 bolo obecným úradom vypracované a v zákonnej lehote podané na Daňový úrad v Prievidzi. Obec v roku 2019 účtovala len o takých príjmoch podliehajúcich dani z príjmov právnických osôb, ktoré sú od dane z príjmu právnických osôb zákonom oslobodené, nevznikla jej žiadna daňová povinnosť.

6.2 Účtovný výsledok hospodárenia **za konsolidovaný celok (KC)**

Účtovný výsledok hospodárenia **konsolidovaného celku** zistený z účtovníctva ako rozdiel výnosov a nákladov (rozdiel účtovných tried 6–*Výnosy* a 5–*Náklady*) predstavoval v roku 2019 kladnú hodnotu **155 309,54 €** po zdanení.

Účtová trieda 6 – Výnosy konsolidovaného celku v €

Druh výnosov	Popis /číslo účtu a názov/	Rok 2018	Rok 2019
Tržby za vlast.výkony a tovar	602 – Tržby z predaja služieb	60 235,06	57 355,06
Daňové a colné výnosy a výnosy z poplatkov	632 – Daňové výnosy samosprávy	744 866,17	817 141,89
	633 – Výnosy z poplatkov	54 113,87	54 034,89
	641 – Tržby z predaja DNM a DHM	16 727,50	2 727,91
	642 – Tržby z predaja materiálu	853,20	869,52
	644 – Zmluvné pokuty, penále a úr.	80,21	5,35
	645 – Ostatné pokuty, penále, úroky	0,00	0,00
	648 – Ostatné výnosy z prevádz. čin	62 930,76	88 689,09
Zúčtovanie rezerv a opr. pol. z prevádzkovej a finančnej činnosti, zúčtov. časov. rozlíš.	653 – Zúčtov. ostatných rezerv z PČ	12 530,05	26 558,00
	658 – Zúčtov. ostat. oprav .pol. z PČ	0,00	0,00
Finančné výnosy	662 – Úroky	0,00	0,00
Výnosy z transferov a rozpočtových príjmov v obciach, VÚC, a v RO a PO zriadených obcou	693 – Výnosy obce z BT zo ŠR a i.	547 047,63	517 488,34
	694 – Výnosy z KT zo ŠR a od iných subjektov verejn. správy	64 697,74	87 446,68
	697 – Výnosy obce z BT od ostat. subjektov mimo verej. správy	5 401,29	5 704,43
Spolu	x	1 569 483,48	1 658 021,16

Všetky výnosy konsolidovaného celku predstavujú spolu sumu **1 658 021,16 eur**, čo je oproti minulému účtovnému obdobiu (1 569 483,48 eur) **nárast o 88 537,68 eur** (o 5,64 %). Najväčšou percentuálnou mierou sa na výnosoch konsolidovaného celku podieľajú **daňové výnosy samosprávy** v sume **817 141,89 eur** (t. j. 49,28%), čo sú príjmy len materskej ÚJ.

Druhou najvýraznejšou výnosovou položkou boli výnosy KC z bežných transferov zo ŠR a iné v sume 517 488,34 eur (t. j. 31,21%) – z toho bolo 500 141,36 eur zaznamenaných vo výnosoch v dcérskej ÚJ – základnej škole s materskou školou a 17 346,98 eur v obci.

Tretou položkou v poradí výnosnosti KC sú ostatné výnosy z prevádzkovej činnosti 88 689,09 eur (t. j. 5,35 %) - z toho bolo 75 084,59 eur vo výnosoch obce a 13 604,50 eur vo výnosoch základnej školy.

Štvrtou najvýnosnejšou položkou KC boli výnosy KC z kapitálových transferov zo ŠR a od iných subjektov verejnej správy 87 446,68 (t. j. 5,27%) – z toho bolo 37 663,50 eur vo výnosoch základnej školy a 49 783,68 eur vo výnosoch obce.

Piatou položkou v poradí výnosnosti KC sú tržby z predaja služieb v sume 57 355,06 eur (t. j. 3,46%), na ktorých sa výraznejšie podieľala dcérska ÚJ – základná škola sumou 48 333,56 eur, materská ÚJ – obec sumou 9 021,50 eur. Ďalej výnosy z poplatkov spolu v sume 54 034,89 eur (3,25%) boli – po eliminácii v rámci KC – zaznamenané len v materskej ÚJ – obci.

Ďalšou položkou v poradí výnosnosti KC sú výnosy zo zúčtovania ostatných rezerv z prevádzkovej činnosti (tie mala len obec – materská ÚJ) v sume 26 558,00 eur (1,60%), ďalej výnosy obce z BT od ostatných subjektov mimo verejnej správy (obec 5 526,92 eur a základná škola 177,61 eur) spolu v sume 5 704,43 eur (0,34%), ďalej výnosy z tržieb z predaja dlhodobého majetku v sume 2 727,91 eur (0,16%), na ktorých sa podieľala len obec - materská ÚJ. Ostatné položky výnosov tvorili len 0,08 %.

Účtová trieda 5 - Náklady konsolidovaného celku v €

Druh nákladov	Popis /číslo účtu a názov/	Rok 2018	Rok 2019
Spotrebované nákupy	501 – Spotreba materiálu	140 768,62	131 083,41
	502 – Spotreba energie	45 808,00	60 356,62
Služby	511 – Opravy a udržiavanie	134 760,09	27 125,93
	512 – Cestovné	2 457,54	3 113,64
	513 – Náklady na reprezentáciu	1 498,60	3 678,46
	518 – Ostatné služby	102 562,75	116 006,77
Osobné náklady	521 – Mzdové náklady	582 255,48	692 174,88
	524 – Záonné sociálne poistenie	195 811,30	232 026,67
	525 – Ostatné sociálne poistenie	9 356,46	10 537,39
	527 – Záonné sociálne náklady	28 711,06	30 832,88
Dane a poplatky	538 – Ostatné dane a poplatky	4 146,49	5 524,04
Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť	541 – Zostatková cena predaného DM	3 407,54	1 617,24
	544 – Zmluv. pokuty, penále a úroky	10,00	0,00
	545 – Ostatné pokuty, penále a úroky	18,20	0,00
	546 – Odpis pohľadávky	1 015,94	30,00
	548 – Ostatné náklady na prev. čin.	1 287,56	6 340,53
Odpisy, rezervy, opravné položky z prevádzkovej a finančnej činnosti	551 – Odpisy DHM a DNM	96 900,60	136 342,05
	553 – Tvorba ostatných rezerv z prevádzkovej činnosti	26 558,00	41,31
Finančné náklady	562 – Úroky	2 329,02	6 568,57
	568 – Ostatné finančné náklady	6 105,72	7 535,80
	585 – Náklady na transfery z rozpočtu obce ost. subj. VS	5 136,00	5 640,67
	586 – Nákl.- -“- subjektom mimo VS	23 080,00	25 306,27
	587 – Nákl.- ostatné transfery	430,00	828,49
		1 414 414,95	1 502 711,62
Dane z príjmov	591 – Splatná daň z príjmov	0,00	0,00
Spolu	x	1 414 414,95	1 502 711,62

Všetky náklady konsolidovaného celku predstavujú spolu sumu **1 502 711,62 eur**, čo je oproti minulému účtovnému obdobiu (1 414 414,95 eur) nárast o 88 296,67 eur (o 5,88%).

Najväčšou percentuálnou mierou sa na nákladoch konsolidovaného celku podieľajú **osobné náklady** – spolu 965 571,82 eur (necelých **64,26%** z celkových nákladov KC), z toho boli:

- mzdové náklady v sume 692 174,88 (tvoria viac ako 46,06%, z celkových nákladov KC), pričom v materskej ÚJ je to 226 612,56 eur a v dcérskej ÚJ – ZŠsMŠ 465 562,32 eur;
- náklady na zákonné sociálne poistenie zamestnancov v sume 232 026,67 eur (15,44 % z celkových nákladov KC), pričom v materskej ÚJ je to 73 281,44 eur a v dcérskej ÚJ – ZŠsMŠ 158 745,23 eur;
- zákonné sociálne náklady boli 30 832,88 eur (2,05% z celkových nákladov KC), pričom v materskej ÚJ je to 13 756,00 eur a v dcérskej ÚJ – ZŠsMŠ 17 076,88 eur;
- náklady na ostatné sociálne poistenie 10 537,39 eur (0,70% z celkových nákladov KC), pričom v materskej ÚJ je to 2 394,00 eur a v dcérskej ÚJ – ZŠsMŠ 8 143,39 eur.

Druhou výraznejšou nákladovou skupinou sú náklady **na spotrebované nákupy** – spolu v sume **191 440,03 eur**, čo je **12,74 %** z celkových nákladov KC, z toho náklady na:

- spotrebu materiálu boli v sume 131 083,41 eur (skoro 8,72% z celkových nákladov KC),
- spotrebu energie boli z 60 356,62 eur (4,02 % z celkových. nákladov KC).

Treťou najvýraznejšou nákladovou skupinou sú **náklady na služby**, ktoré v rámci KS boli v čiastke **149 924,80 eur (9,98%)**. V tejto skupine sú náklady na opravy a údržbu, cestovné, náklady na reprezentáciu a ostatné služby:

- náklady na **opravy a udržiavanie** boli 27 125,93 eur (1,81 % z celkových nákladov KC), o pričom v materskej ÚJ je to 20 019,72 eur a v dcérskej ÚJ – ZŠsMŠ 7 106,21 eur. Oproti roku 2018 je to zníženie o 107 634,16 eur skoro 80%.
- náklady na **ostatné služby** po eliminácii v rámci KC predstavujú čiastku 116 006,77 eur (7,72 %), čo je zvýšenie oproti roku 2018 o 13 444,02 eur. Vyššie náklady na ostatné služby v rámci KC má materská ÚJ spolu v sume 100 430,19 eur, dcérska ÚJ – základná škola má náklady na ostatné služby v danom roku 15 576,58 eur.

Medzi významné položky nákladov na ostatné služby patria hlavne náklady:

- administratívne a režijné náklady (11 048,30 €);
 - správa bytov v bytovom dome č. 1477 (8 236,44 €);
 - na telekomunikačné služby (6 318,03 €),
 - nákup licencií a licenčné poplatky (4 898,80 €);
 - štúdie, posudky a expertízy (2 903,50 €);
 - propagácia, reklama, inzercia (2 867,92 €);
 - školenia, kurzy, semináre, porady (2 670,00 €);
 - na dopravu a prepravu (2 496,62 €);
 - poštovné a nákup známok v hotovosti (2 252,20 €);
 - na overenie účtovnej závierky 2016 (2 166,00 €);
 - na poradenstvo - hardware, software (1 824,00 €);
 - iné služby – spolu 72 162,60 €, v ktorých má tiež vyšší podiel nákladov materská ÚJ v sume 60 221,42 € (v tejto sume sú najviac zastúpené náklady na služby súvisiace v materskej ÚJ s odvozom a likvidáciou komunálneho odpadu). Dcérska ÚJ – ZŠ sa podieľa na nákladoch na iné služby sumou 11 941,18 €.
- Náklady na **cestovné** (3 113,64 eur – 0,21%) a **reprezentáciu** (3 678,46 eur – 0,24 %) predstavujú v rámci nákladov na služby len menej významnou zložku nákladovou, spolu len 0,27% z celkových nákladov KC.

Štvrtou výraznou nákladovou skupinou sú náklady KC na odpisy, rezervy a opravné položky, spolu v sume **136 383,36 eur (9,08%)**, z toho vyslovene náklady na odpisy sú 136 342,05 eur (9,07%), pričom obec vykazuje odpisy v sume 80 635,05 eur a škola 55 707,00 eur. Náklady na rezervy zaznamenala len materská ÚJ v minimálnej hodnote 41,31 eur a opravné položky nevidovala ani obec ani základná škola.

Náklady na transfery sú v rámci KC v sume **31 775,43 eur**, má ich len materská ÚJ a predstavujú **2,11%** z celkových nákladov obce.

Finančné náklady v rámci KC sú spolu **14 104,37 eur**, (čo je zhruba **1,0%** z celkových nákladov KC), pričom ostatné finančné náklady sú v čiastke 7 535,80 eur, z ktorých má vyšší podiel materská ÚJ – obec v čiastke 5 521,76 eur. V tejto čiastke sú náklady na poistenie majetku spolu v sume 4 020,86 eur a bankové poplatky 1 490,97 eur. V porovnaní s minulým obdobím sa zvýšili ostatné finančné náklady v KC o 1 430,08 €.

Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť v € v rámci KC predstavujú spolu čiastku **7 967,77 eur**, vyšší podiel na nich má materská ÚJ – obec v čiastke 7 608,40 €, škola len 359,37.

7. Ostatné dôležité informácie

7.1 Prijaté granty a transfery

V nasledujúcej tabuľke je prehľad o transferoch a grantoch v členení podľa položiek a zdrojov, ktoré obec v roku 2019 prijala:

Položka /podpol	Zdroj	Názov	Upravený rozpočet v celých €	Skutočnosť 31.12.2019 v €
311*	71	Grant od ostat. subjektov mimo VS – DPO SR a i.	5 305	5 305,00
<i>Spolu príjmy z dotácií od subj. mimo VS – KZ 71</i>			<i>5 305</i>	<i>5 305,00</i>
312001	111	Dotácia zo ŠR pre ZŠ – bežný transfer na podporu výchovy k stravovacím návykom	16 136	16 135,20
312001	111	Dotácia zo ŠR pre MŠ – bežný transfer na podporu výchovy k stravovacím návykom	5 001	5 000,40
312001	111	Dotácia zo ŠR pre MŠ – bežný transfer na výchovu a vzdelávanie	3 562	3 562,00
312001	111	Dotácia na úhradu odmeny skladníka CO	323	322,81
312001	111	Dotácia zo ŠR na voľbu prezidenta	2 289	2 288,25
312001	11T1	Dotácia z ÚPSVR na podporu RMRZ	5 676	5 675,49
			<i>32 987</i>	<i>32 984,15</i>
312008	11H	Dotácia z TSK – bežný transfer na organizačné zabezpečenie LSRBD	700	700,00
312012	111	Normatívne FP pre ZŠ – dotácia zo ŠR na prenesený výkon štátnej správy v školstve	456 004	456 004,00
312012	111	Nenormatívne FP pre ZŠ – dotácia zo ŠR na vzdelávacie poukazy	3 898	3 898,00
312012	111	Nenormatívne FP – BT pre ZŠ na učebnice	662	662,00
312012	111	Nenormatívne FP – BT pre ZŠ na školu v prírode a lyžiarsky kurz	4 050	4 050,00

312012	111	Nenormatívne FP – dotácia na asistenta učiteľa	15 523	15 523,00
312012	111	Nenormatívne FP – dotácia na odchodné	2 464	2 464,00
312012	111	Dotácia zo ŠR - BT na voľby do EP	1 324	1 323,92
312012	111	Dotácia zo ŠR na výkon matriky	3 680	3 679,19
312012	111	Dotácia zo ŠR na výkon verejnej správy na úseku životného prostredia	199	198,74
312012	111	Dotácia zo ŠR na register adries (RA)	36	35,60
312012	111	Dotácia zo ŠR na register obyvateľstva (REGOB)	702	701,58
			489 242	489 240,03
Príjmy z dotácií a grantov od subjektov VS spolu – kódy zdroja 111, 11H, 11T1, 71			527 534	527 529,18

Poznámka: Sumy upraveného rozpočtu sú uvádzané v celých eurách, skutočnosť v eurách a centoch

V roku 2019 všetky prijaté bežné a kapitálové príjmy z dotácií, grantov a transferov, ktorých evidencia je zrekapitulovaná vyššie v texte, boli účelovo viazané. Obec ich použila v danom roku v súlade s ich účelom a v určenom termíne, okrem prostriedkov kapitálovej dotácie na rekonštrukciu a modernizáciu požiarnej zbrojnice, ktorá bude pokračovať aj v roku 2020 (KT prijatý ešte v r. 2018 v sume 30 000,- eur). V porovnaní s predchádzajúcim rokom 2018 (550 495,44 eur) prijala celkovo obec nižšiu čiastku transferov o 22 966,27 eur, čo je menej približne o 4,17 %.

7.2 Poskytnuté dotácie

Obec v roku 2019 poskytla podľa VZN 1/2017 o podmienkach poskytovania dotácií z prostriedkov Obce Valaská Belá dotácie občianskym združeniam: miestnemu dobrovoľnému hasičskému zboru (DHZ Valaská Belá), Telovýchovnej jednote Štart Krištál Valaská Belá, Rodičovskému združeniu pri ZŠ s MŠ Valaská Belá, Základnej organizácii Zväzu zdravotne postihnutých (ZO SZZP) Valaská Belá, Základnej organizácii Zväzu protifašistických bojovníkov (ZO SZPB) Valaská Belá a Rímsko-katolíckej cirkvi – Farnosti Valaská Belá na bežné výdavky – určený účel súvisiaci s ich činnosťou:

Žiadateľ dotácie Účelové určenie – bežné výdavky – kapitálové výdavky	Poskytnutá dotácia FP v €	Použitý prostriedky v €	Rozdiel (stĺ.2 - stĺ.3) v €
OZ – DHZ Valaská Belá – bežné výdavky	12 000,00	12 000,00	0,00
OZ – TJ Štart Krištál Valaská Belá – bežné výdavky	8 000,00	8 000,00	0,00
OZ – RZ pri ZŠ s MŠ Valaská Belá – bežné výdavky	1 000,00	1 000,00	0,00
OZ – ZO SZZP Valaská Belá – bežné výdavky	500,00	500,00	0,00
OZ – ZO SZPB Valaská Belá – bežné výdavky	500,00	500,00	0,00
RKC Farnosť Valaská Belá	600,00	600,00	0,00

Okrem vyššie uvedených dotácií z prostriedkov obce v roku 2019 nebola podľa VZN číslo 1/2017 poskytnutá dotácia žiadnej inej právnickej, či fyzickej osobe.

7.3 Významné investičné náklady v roku 2019

Stavebné práce a investičné náklady zrealizované v roku 2019:

- **obec**
 - obstaranie nového obecného osobného automobilu (14 990 eur);
 - obstaranie časti rekonštrukčných prác na Požiarnej zbrojnici (37 777 eur);
 - obstaranie ozvučovacího systému do kultúrneho domu (4 590 eur);
 - obstaranie traktorovej radlice na odhŕňanie snehu (2 445 eur);
 - obstaranie projektovej dokumentácie na ČOV k bytovému domu č.1477 (1 729 eur);
- **rozpočtová organizácia – Základná škola s materskou školou Valaská Belá**
 - výmena výdajného pultu a okna v školskej jedálni základnej školy, zakúpenie nového sporáka (13 672 eur).

7.4 Predpokladaný budúci vývoj činnosti konsolidovaného celku 2020 – 2022

Predpokladané stavebné práce a investičné akcie realizované z finančných zdrojov štátneho rozpočtu a rôznych podporných fondov EÚ, na základe vypracovaných projektov rámci KC v roku 2020 - 2022:

- **obec**
 - dokončenie komplexnej rekonštrukcia a modernizácia objektu požiarnej zbrojnice;
 - rekonštrukcia kotolne v kultúrnom dome a kine;
 - vybudovanie čističky odpadových vôd pre bytový dom č. 1477;
 - zateplenie obvodových múrov a strechy objektu obecného úradu;
 - oprava a celkové zateplenie objektu budovy zdravotného strediska, výmena okien;
 - výmena celej podlahy v oboch miestnostiach kultúrneho domu;
 - odstránenie havarijného stavu kuchyne a skladu v KD, omal'ovanie, výmena okien;
- **rozpočtová organizácia – Základná škola s materskou školou Valaská Belá**
 - rekonštrukcia strechy na budove školskej jedálne a družiny
 - zateplenie obvodových múrov budovy základnej školy;
 - rekonštrukcia telocvične;
 - rekonštrukcia bežeckej dráhy a komplexná úprava okolia školy;

7.5 Udalosti osobitného významu po skončení účtovného obdobia

Obec nezaznamenala žiadnu udalosť osobitného významu po skončení účtovného obdobia. Po 31. decembri 2019 nenastali také udalosti, ktoré by si vyžadovali zverejnenie alebo vykázanie v konsolidovanej účtovnej závierke za rok 2019.

Spracovala: Mgr. Elena Obuchová

Ing. Miloš Cúcik
starosta obce

Prílohy:

- Individuálna účtovná závierka: Súvaha, Výkaz ziskov a strát, Poznámky
- Výrok audítora k individuálnej účtovnej závierke
- Konsolidovaná účtovná závierka: Konsolidovaná Súvaha, Konsolidovaný Výkaz ziskov a strát, Poznámky konsolidovanej účtovnej závierky
- Výrok audítora ku konsolidovanej účtovnej závierke
- Dodatok správy audítora o overení súladu výročnej správy s individuálnou a konsolidovanou účtovnou závierkou